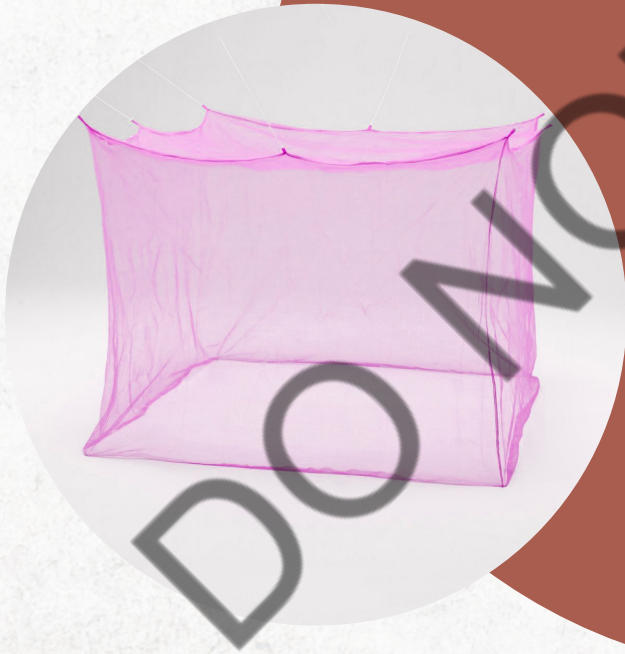

ଭାରତରେ
ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ
କୀଟନାଶକ ନେତ୍ର
(ଏଲଏଲଆଇଏନ)
ଉତ୍ପାଦକ, ପଞ୍ଜିକରଣ
ଧାରକ ଏବଂ
ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ
ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ
ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍

DO NOT PRINT

ଭାରତରେ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ କୀଟନାଶକ
ନେଷ୍ଟ୍ର (ଏଲଏଲଆଇଏନ)
ଉତ୍ପାଦକ, ପଞ୍ଜିକରଣ ଧାରକ ଏବଂ
ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ
ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ

ଟକ୍ସିକ୍ ଲିଙ୍କ୍, ଦୂଆଦିଲ୍ଲୀ
ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ

Toxics Link
for a toxics-free world

ବିଶେଷ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ

ଗାଈଡ଼ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ ରେ ପ୍ରବନ୍ଧ ସୂଚନା ସମୟ ସମୟରେ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, ପ୍ରାୟତଃ କାର୍ଯ୍ୟ ନିୟମ ଇତ୍ୟାଦି ରୁ ଆସିଅଛି । 2021-2022 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ ଏକ ଅନୈପତାରିକ ରେଫରେନ୍ସ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ନିର୍ମିତ ଏବଂ ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ଦଲିଲ ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ନିୟମାବଳୀ କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ବଦଳାଇବ ନାହିଁ । ଅଣ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାଷା ଯେପରିକି “ମାର୍ଗଦର୍ଶନ”, “ଛୁଏଡ”, “କରିବା ଭାବେ” ଏବଂ “କରିପାରିବ” ର ବ୍ୟବହାର ଏହା ସୂଚାଉଛି ଯେ ଏହି ଗାଈଡ଼ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ ନିତୀ ଚିହ୍ନଟ କରେ ଏବଂ କୌଣସି ଆକ୍ରମଣ, ଜାତୀୟ, ଆଞ୍ଚଳିକ, ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାନୀୟ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ନୁତନ ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ତିଆରି କରେ ନାହିଁ କି ସୀମା ବିସ୍ତାର କରେ ନାହିଁ ।

ବିଷୟର ବିବରଣୀ:

ସମୀକ୍ଷା	2
ସ୍ୱୀକୃତି	3
ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ନାମ	4
1. ଏଲଏଲଆଇଏନର ଉତ୍ପାଦନମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ	5
1.1 ଏଲଏଲଆଇଏନର ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା	6
1.1.1 CIB ଏବଂ RC ସହିତ ଏଲଏଲଆଇଏନର ର ପଞ୍ଜୀକରଣ	8
1.1.2 ଲେବଲ୍ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜିଂ	9
1.1.3 କମ୍ପାନୀ ଏବଂ ଏଲଏଲଆଇଏନ ଉତ୍ପାଦନ ଗୁଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ	10
1.2 ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଳନ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦକଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ପରିଚାଳନା ନିୟମ, 2016	10
1.3 ଏଲଏଲଆଇଏନର ର ଯାନ୍ତ୍ରିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକରଣ	10
1.4 ଚିକିତ୍ସା, ପରିବହନ ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ପ୍ରଣାଳୀ	11
2. ଏଲଏଲଆଇଏନର ର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ	11
2.1 ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଏଲଏଲଆଇଏନର ର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ	13
2.2 ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏଲଏଲଆଇଏନର ର ବ୍ୟବସାୟିକୀକରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା	14
3. ଏଲଏଲଆଇଏନର ର ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ	15
3.1 ଏଲଏଲଆଇଏନର ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା	16
3.1.1 NVBDCP ଦ୍ୱାରା କିଣାଯାଇଥିବା ଏଲଏଲଆଇଏନର ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଥିବା ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, ଯଥା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତର ବୈଷୟିକ, ପ୍ରଶାସନିକ, ଲଜିଷ୍ଟିକ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହିତ ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ ଇତ୍ୟାଦି	16
3.1.2 ବ୍ଲକ୍ / PHC / ସବ୍ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ / ଜିଲ୍ଲା ଦ୍ୱାରା ଏଲଏଲଆଇଏନର ବଣ୍ଟନ	17
3.1.3 ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ଏଲଏଲଆଇଏନର ବଣ୍ଟନ	18
3.2 ଶେଷ ଉପଭୋକ୍ତା / ଚରମ ହିତାଧିକାରୀ ଯଥା, ଲକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ	19
ସଂଲଗ୍ନ	20
ଉତ୍ପାଦନ	24

ଚିତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ର ତାଲିକା

ଚିତ୍ର-1. ଭାରତରେ ଏକ ଦୂତନ ବ୍ୟବସାୟ / ଉତ୍ପାଦନ ସୁବିଧା ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ନିୟାମକ ପ୍ରକ୍ରିୟା	7
ଚିତ୍ର-2. NVBDCP ଅଧୀନରେ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ LLIN ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାର ପଦକ୍ଷେପ	13
ଚିତ୍ର-3. NVBDCP ଅଧୀନରେ ଶେଷ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ LLIN ର ଯୋଗାଣ ଏବଂ ବଣ୍ଟନ	15

ସମୀକ୍ଷା

ସ୍ଥାୟୀ ଡ୍ରେବିକ ପ୍ରଦୂଷଣ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଷ୍ଟକହୋମ ସମ୍ମିଳନୀରେ ,ମେ 2002 ରେ ଭାରତ ସରକାର ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହାକୁ 13 ଜାନୁଆରୀ 2006 ରେ ଅନୁମୋଦନ କରାଗଲା ।ଷ୍ଟକହୋମ ସମ୍ମିଳନୀ 2004 ରେ ବଳବତ୍ତର ହେଲା, ଏବଂ DDT କୁ ଷ୍ଟକହୋମ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସ୍ଥାୟୀ ଡ୍ରେବିକ ପ୍ରଦୂଷକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଭାବରେ ନିୟୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ତେବେ ଭାରତ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଦେଶ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ DDT ର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଏଥିରୁ ମୁକ୍ତି ମାଗିଛନ୍ତି । ଭାରତ DDT ର ବୃହତ୍ତମ ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ ଏହାର ଉତ୍ପାଦନ ଦେଶରେ ଜାରି ରହିଛି । HIL(ଭାରତ) ହେଉଛି କେବଳ DDT ପାଇଁ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଉତ୍ପାଦକ । ଷ୍ଟକହୋମ ସମ୍ମିଳନୀ ଅଧୀନରେ ଏହାର ଦାୟିତ୍ୱ ପୂରଣ କରିବାର ପାଇଁ , ଭାରତ ସରକାର 2011 ରେ ଜାତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଯୋଜନା (NIP) ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । NIP ବିକାଶ ଏବଂ ପଦୋଦ୍ଧୃତି ସହିତ DDT ର ବ୍ୟବହାର କୁ ଧୂଳିଧୂଳିରେ କମାଇବା ଏବଂ ଅଣ-ସ୍ଥାୟୀ ଡ୍ରେବିକ ପ୍ରଦୂଷଣକାରୀ (ଅଣ- POPs) ବିକଳଗୁଡ଼ିକୁ DDT ବଦଳରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଏହାର ପ୍ରାଥମିକତା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଏବଂ ଏହା NIP ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଧ୍ୟାନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ।

ଭାରତରେ, ନ୍ୟାସନାଲ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (NVBDCP) , ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର ମଙ୍ଗଳାଳୟ ଅଧୀନରେ ଥିବା ଭେକ୍ଟର-ବୋର୍ଡ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେନ୍ଦ୍ର (NCVBCD), ମ୍ୟାଲେରିଆ ମହାମାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ DDT ବ୍ୟବହାର କରୁଛି ।ଯାହାକି ମହାମାରୀ ପ୍ରଭାବ ଏବଂ କୀଟନାଶକ ପ୍ରତିରୋଧ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ତଥାପି, ଯେହେତୁ ଭାରତ ସରକାର DDT ଫେଡ୍ ଆଉଟ୍ କରିବାକୁ ବିଶ୍ୱାସ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି ତେଣୁ NVBDCP ମାଧ୍ୟମରେ ଭାରତ ଏକାକୃତ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପଦ୍ଧତି ଆଧାର କରି ଏହାର ବିକଳ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଣନୀତିକୁ ବଢ଼ାଇଛି ।ଯାହା ମଧ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯଥା: ଡ୍ରେବିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ରାସାୟନିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ପରିବେଶ ପରିଚାଳନା, ସମସ୍ତ ଆଇନଗତ ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ ବିକଳ ପଛା । NVBDCP ଅଧୀନରେ, IVPM ର ସମସ୍ତ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇସାରିଛି , ଯାହାକି ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରେ DDT ର ନିର୍ଭରଶୀଳତା ହ୍ରାସ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ।

ଭାରତ ସରକାର ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ପରିବେଶ ସୁବିଧା (GEF) ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଛନ୍ତି "DDT ର ବିକଳ ଅଣ- POPs ବିକଳଗୁଡ଼ିକର ବିକାଶ ଏବଂ ପ୍ରୋମସନ" ଷ୍ଟକହୋମ ସମ୍ମିଳନୀରେ DDT ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଶେଷ କରିବାକୁ ଭାରତର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ବିକଳଗୁଡ଼ିକ ସହିତ DDTପର୍ଯ୍ୟାୟ ଶେଷ କରିବା ।ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ, ଉତ୍ପାଦକ, ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା ଉପଭୋକ୍ତାମାନଙ୍କର DDT ବିକଳ ପାଇଁ ଆଇନଗତ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ଏବଂ ଏହିପରି DDT ରୁ ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ବିକଳକୁ ଏକ ସୁଗମ ପରିବର୍ତ୍ତନପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । ଗାଇଡ୍ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଡ୍ରେବିକ ଏବଂ ଉଦ୍ଭିଦାୟ କୀଟନାଶକ ଆଦି କୁ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନୀୟ ଉପଯୁକ୍ତ, ବ୍ୟୟ-ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ବିକଳ, ଯେପରିକି ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ କୀଟନାଶକୀୟ ଜାଲ (LLINs), Bt-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦ, ଏବଂ ନିମ୍ନ-ଆଧାରିତ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ DDT ବଦଳରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପ୍ରଥମ ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ DDT ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତାର ହ୍ରାସ ଏବଂ ଶେଷରେ ବିଲୋପ, ଖାଦ୍ୟ ନିରାପତ୍ତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା, ମାନବ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷା, ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହ ,ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ, ନିୟମାବଳୀ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସରକାରୀ ଉତ୍ସ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀ ପରାମର୍ଶ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ଗାଇଡ୍ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୂଚନା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଆଇନରୁ ସଙ୍ଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି, ନିୟମାବଳୀ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସରକାରୀ ସୂତ୍ର ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳିଥିବା ମୂଲ୍ୟବାନ ସୂଚନା ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି । ସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ପର୍ଯ୍ୟବରରଣ, ଜଙ୍ଗଲ ଓ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମଙ୍ଗଳାଳୟ , ନ୍ୟାସନାଲ୍ ସେକ୍ଟର ଫର୍ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ୍ ଡିଜିଜ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ (NCVBCD), କୃଷି ଓ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ମଙ୍ଗଳାଳୟ ଅଧୀନରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ୍ ଓ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB ଓ RC), ଆୟୁଷ ମଙ୍ଗଳାଳୟ, UNIDO, ଛତିଶଗଡ଼ର ଷ୍ଟେଟ ପଞ୍ଜୀବ, ଓଡ଼ିଶା, ଆଉ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଭେକ୍ଟର ବାହିତ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିକାରୀ, ଏବଂ HIL (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲି, ଅଜୟ ବାୟୋ-ଟେକ୍ (ଇଣ୍ଡିଆ) ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ବେଷ୍ଟରଗାର୍ ।

ସ୍ୱୀକୃତି

ଚକ୍ଷୁକ୍ଷ୍ମ ଲିଙ୍କ୍ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ବିକଳଗୁଡ଼ିକୁ DDT ବଦଳରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦକ, ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକ, ଏବଂ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ପାଇଁ ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଦଲିଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟ ନ୍ୟସ୍ତ କରିବା ଯୋଗୁ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘର ପରିବେଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (UNEP) କୁ ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛି । ଏହି ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ ହେଉଛି ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ପରିବେଶ ସୁବିଧା (GEF) ପ୍ରକଳ୍ପର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନ ଯାହାର ଶୀର୍ଷକ "DDT ର ବିକଳ୍ପ ଭାବରେ ଅଣ- POP ର ବିକାଶ ଏବଂ ପ୍ରୋହାହନ" ଅଟେ ।

ଆରମ୍ଭରୁ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ସହାୟତା ପାଇଁ ପରିବେଶ, ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ (MoEFCC), ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଜାତୀୟ କେନ୍ଦ୍ର (NCVBDC) ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଆମେ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଉଛୁ । ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଆମର ଭ୍ରମଣକୁ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ବୈଷୟିକ ସହାୟତା ପାଇଁ ଡା. କଲ୍ମନା ବାରୁଆ, ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏକ୍ସପର୍ଟ, ଜାତୀୟ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (NVBDPC) କୁ ଆମର ବିଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ । ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଦଲିଲ ଉପରେ ମହତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ନିବେଶ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB & RC), ବ୍ୟୁରୋ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ୍ ଏବଂ ଆୟୁଷ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ପ୍ରତିନିଧାନଙ୍କୁ ଆମେ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଉଛୁ ।

କ୍ଷେତ୍ର ପରିଦର୍ଶନ ସମୟରେ ଦରକାରୀ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଛତିଶଗଡ଼ ସରକାର ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସରକାରଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିଭାଗକୁ ଆମେ ଆନ୍ତରିକ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଛୁ । ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅଂଶୀଦାରଙ୍କ ସହ ପରାମର୍ଶ ସମୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆମେ ଛତିଶଗଡ଼ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ ରାଜ୍ୟ VBDPC ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ବସ୍ତର, ଛତିଶଗଡ଼ ଏବଂ ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ଓଡ଼ିଶାର ଜିଲ୍ଲା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିକାରୀ ମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛୁ ।

ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଚୁଡ଼ାକ୍ରମ କରିବାରେ HIL (ଭାରତ) ଲିମିଟେଡ୍, ଅଜୟ ବାୟୋଟେକ୍ ଏବଂ ଭେଷ୍ଟରଗାର୍ଡ୍‌ଜ୍ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ମୂଲ୍ୟବାନ ନିବେଶକୁ ଆମେ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛୁ । ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ନିବେଶ ଏବଂ ପରାମର୍ଶ ପାଇଁ ଆମେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଦୃଷ୍ଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ, UNIDO, CSIR-NEERI, ନାଗପୁର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ VBDPC ଅଧିକାରୀ, ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୃଷ୍ଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ ଅଧିକାରୀ, ରାଜ୍ୟ କୃଷି ବିଭାଗର ଅଧିକାରୀ, NGO ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଏବଂ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗର ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବିଶେଷଜ୍ଞ ମାନଙ୍କ ଠାରେ ଆମେ କୃତଜ୍ଞ । ଡକ୍ଟର ପ୍ରଦୀପ ଶ୍ରୀବାସୁବ (ପୂର୍ବତନ ଯୁଗ୍ମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, NVBDPC) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ସମର୍ଥନ ଯାହା ଆମକୁ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଦଲିଲକୁ ରୂପ ଦେବା ଏବଂ ଚୁଡ଼ାକ୍ରମ କରିବା ରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା ତାହା ଆମେ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ ।

ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଦଲିଲର ଚୁଡ଼ାକ୍ରମରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଏବଂ ବୈଷୟିକ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିବା ଚକ୍ଷୁକ୍ଷ୍ମ ଲିଙ୍କର ସହକର୍ମୀଙ୍କ ସମର୍ଥନକୁ ମଧ୍ୟ ଆମେ ସ୍ୱୀକାର କରୁଛୁ ।

ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ

BIS	ବୁଧରୋ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡସ୍
CIB&RC	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି
CMSS	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଚିକିତ୍ସା ସେବା ସମାଜ
DDT	ଡାଇକ୍ଲୋରୋ ଡାଇଫିନାଇଲ୍ ଟ୍ରାଇକ୍ଲୋରୋଇଥେନ୍
DPIIT	ଶିଳ୍ପ ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ବାଣିଜ୍ୟର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ବିଭାଗ
ICMR	ଭାରତୀୟ ଆୟୁର୍ବିଜ୍ଞାନ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପରିଷଦ
IEC	ସୂଚନା, ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଯୋଗାଯୋଗ
IS	ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ
LLIN	ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ କୀଟନାଶକ ନେଷ୍ଟ
MOH&FW	ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ
NCDC	ଜାତୀୟ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେନ୍ଦ୍ର
NCVBDC	ଜାତୀୟ ଭେକ୍ସର ବୋର୍ଡ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେନ୍ଦ୍ର
NVBDCP	ଜାତୀୟ ଭେକ୍ସର ବୋର୍ଡ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
PPQS	ଉଚ୍ଚିତ ସୁରକ୍ଷା, କ୍ୱାରାଣ୍ଟିନ୍ ଏବଂ ଷ୍ଟୋରେଜ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ
WHO	ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂଗଠନ
WHOPES	ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂଗଠନ କୀଟନାଶକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଯୋଜନା

DO NOT PRINT

ଭାରତରେ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ କୀଟନାଶକ ନେତୃ (ଏଲଏଲଆଇଏନ) ଉତ୍ପାଦକ, ପଞ୍ଜିକରଣ ଧାରକ ଏବଂ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ

LLIN ଗୁଡ଼ିକ ରାସାୟନିକ କୀଟନାଶକ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଏବଂ ଏହା ମାନବ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବେଶ ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପକାଇପାରେ । ତେଣୁ ଭାରତରେ କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968 ଏବଂ କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971 ରେ LLIN ର ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ ପଞ୍ଜିକରଣ ଧାରକଙ୍କ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । LLIN ର ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ ପଞ୍ଜିକରଣ ଧାରକ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପାଳନ କରିବାକୁ ଏହି ମାର୍ଗଦର୍ଶନର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ନିୟମର ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସଂକ୍ଷେପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

- କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଆମଦାନୀ, ଉତ୍ପାଦନ, ବିକ୍ରୟ, ପରିବହନ, ବଣ୍ଟନ, ଏବଂ ପଶୁମାନଙ୍କ ଉପରେ ତଥା ମଣିଷ ପ୍ରତି ବିପଦକୁ ରୋକିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର । ଏହା ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ଅନ୍ୟ କିଛି ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା
- ଧାରା 9** ରେ LLIN ସମେତ ସମସ୍ତ କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ଉପରେ ଏବଂ ଅଣ-ପଞ୍ଜିକରଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ଉତ୍ପାଦକଙ୍କ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।
- ଧାରା 10** ରେ କୀଟନାଶକ କିମ୍ବା କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ବାଟିଲ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।
- ଧାରା 13** ରେ କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଲାଇସେନ୍ସ ସମ୍ପର୍କରେ ବିବରଣୀ ରହିଛି ।
- ଧାରା 14** ରେ ଧାରା 13 ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ପାଦନର ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରତ୍ୟାହାର, ନିଲମ୍ବନ ଏବଂ ସଂଶୋଧନ ଉପରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖିଛି ।
- ଧାରା 17** ରେ କେତେକ କୀଟନାଶକ ର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଆମଦାନି ନିଷେଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ ପଞ୍ଜିକରଣ ଧାରକମାନଙ୍କ ପାଇଁ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971** ର ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି

- ଅଧ୍ୟାୟ III** କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ଉପରେ (ପଞ୍ଜିକରଣର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ପଞ୍ଜିକରଣ କମିଟିର ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ୍)
- ଅଧ୍ୟାୟ IV** କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦନ, କୀଟନାଶକ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଲାଇସେନ୍ସ ପ୍ରଦାନ ଉପରେ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରେ,
- ଅଧ୍ୟାୟ V** କୀଟନାଶକ ପ୍ୟାକେଜିଂ ଏବଂ ଲେବେଲିଂ ଉପରେ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରେ ।
- ଅଧ୍ୟାୟ VII** ରେଳ, ସଡ଼କ କିମ୍ବା ଜଳ ଦ୍ୱାରା ଗମନାଗମନ ମାଧ୍ୟମରେ କୀଟନାଶକ ପରିବହନ ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ ଉପରେ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରେ ।
- ଅଧ୍ୟାୟ IX** ରେ ସାଧାରଣ ଫର୍ମ ଏବଂ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଆବେଦନ, କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦନ କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ।

LLIN ନିଜେ ପଲିଏଥିଲିନ୍ ପରି ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ସାମଗ୍ରୀକୁ ନେଇ ଗଠିତ, ଏବଂ LLIN ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ରେ ପ୍ୟାକ୍ ହୋଇଛି ତେଣୁ, LLIN ଉତ୍ପାଦକ, ପଞ୍ଜିକରଣ ଧାରକ, ଏବଂ ଉପଭୋକ୍ତାମାନଙ୍କୁ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ **ପରିଚାଳନା ନିୟମ, 2016** ର କେତେକ ନିୟମ ମାନିବାକୁ ପଡ଼ିବ । **ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା ନିୟମ, 2016** ର କିଛି ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି :

- ଧାରା 6** ସହରାଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥାର ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରେ (ଯେପରିକି ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି କର୍ପୋରେସନ୍, ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ପରିଷଦ, ଇତ୍ୟାଦି)
- ଧାରା 7** ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ (ଗ୍ରାମୀଣ ସଂସ୍ଥା) ର ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରେ ।
- ଧାରା 9** ଉତ୍ପାଦକ, ଆମଦାନୀକାରୀ ଏବଂ ବ୍ରାଣ୍ଡ ମାଲିକମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହି ବିଭାଗବର୍ଷିତ ଉତ୍ପାଦକ ଦାୟିତ୍ୱ ଉପରେ ଆଧାର କରି ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ସଂଗ୍ରହ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରେ ।

1. LLIN ର ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା (ରସ୍ତାଦିକାରୀ ଏବଂ ଆମଦାନୀକାରୀଙ୍କୁ ଅନୁଭୂତ କରନ୍ତୁ)

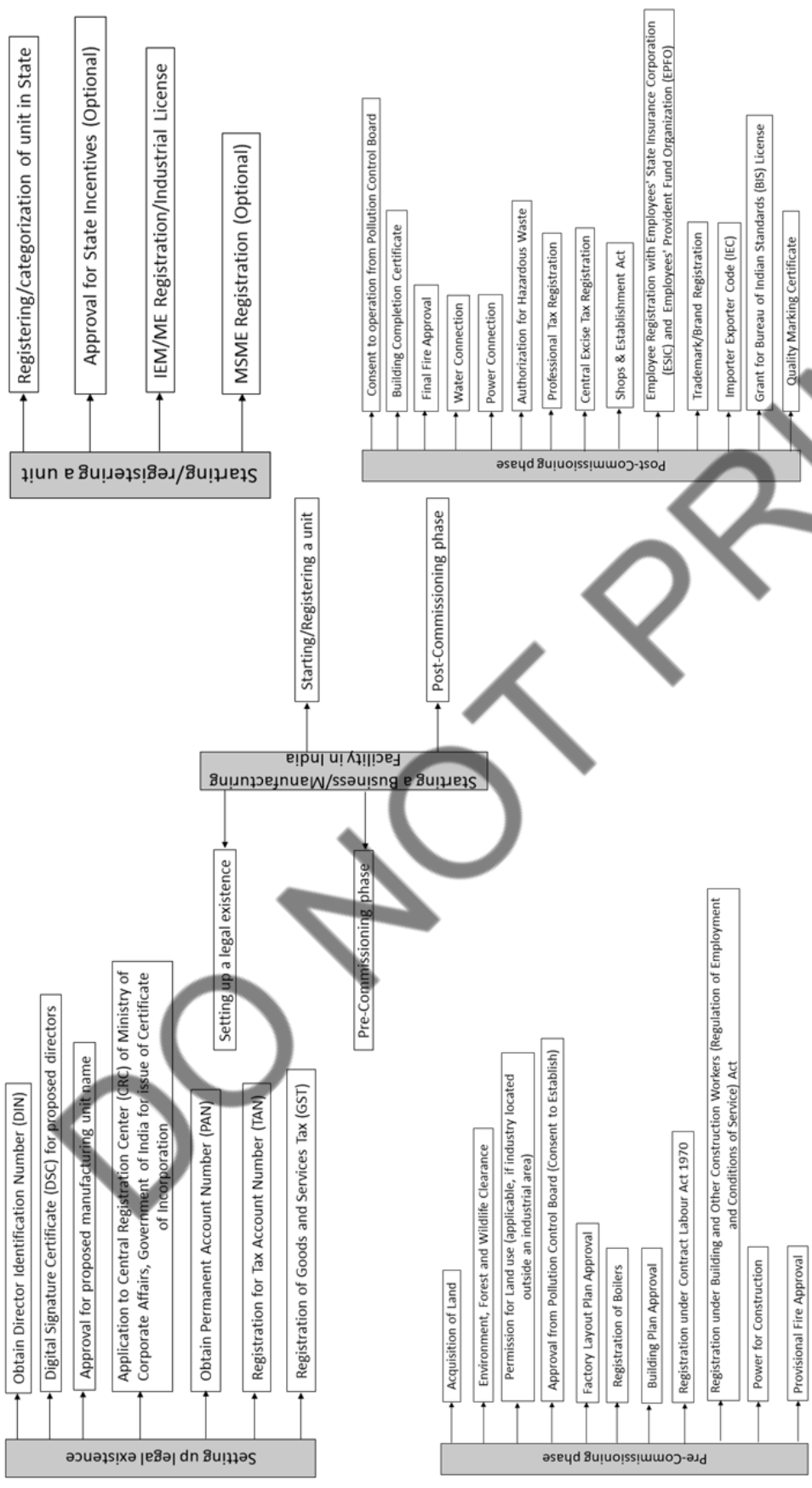
ଭାରତରେ, ଜାତୀୟ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ଼ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧୀନରେ LLINକୁ ମ୍ୟାଲେରିଆ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ DDT ର ଏକ ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ବିକଳ୍ପ ରୂପରେବ୍ୟବହାର ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ, ଭାରତରେ LLIN ର ଅଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦକ ଅଛନ୍ତି ତଥାପି, LLIN ଉତ୍ପାଦକ ତଥା ଆମଦାନୀକାରୀ ଏବଂ ରସ୍ତାଦିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଉଦ୍ୟୋଗ ସୁଯୋଗ ଅଛି କାହିଁକି ନା, ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାରତର ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ DDT ର ବିକଳ୍ପ ପାଇଁ ଖୋଜା ଚାଲିଛି। ତେଣୁ ଉତ୍ପାଦକ, ଆମଦାନୀକାରୀ ଏବଂ ରସ୍ତାଦିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନିୟମକ ଜାଣିବା ଜରୁରୀ ଅଟେ ଯାହାକି ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ସହାୟକ ହେବ ।

LLIN ର ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସ୍ୱଦେଶୀ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଦେଶରେ LLIN ଉତ୍ପାଦନ ମୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ କରିପାରିବେ। ଭାରତରେ ସେମାନଙ୍କର LLIN ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଦେଶରୁ ମଧ୍ୟ ଆମଦାନୀ କରାଯାଇପାରିବ । ଭାରତରେ LLIN ର ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ LLIN ର ଆମଦାନୀକାରୀମାନେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ଼ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB & RC) ରେ ସେମାନଙ୍କର ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ଯାହାକି କୃଷି ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏବଂ **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** ଏବଂ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971** ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ। ଅଧିକତ୍ୱ, ଯଦି LLIN କେବଳ ରସ୍ତାଦି ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ରସ୍ତାଦିକାରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର LLIN କୁ CIB ଏବଂ RC ରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ।

LLIN ର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ CIB ଏବଂ RC ପଞ୍ଜୀକରଣ ବ୍ୟତୀତ, ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଉତ୍ପାଦନ ସୁବିଧା ପାଇଁ ଏହାକୁ ପୂରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି । ଉତ୍ପାଦନ ସୁବିଧା କମିଶନ ଉତ୍ପାଦନ ସୁବିଧା ଏବଂ ପରେ ନିୟମକ ଆବଶ୍ୟକତା । ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଏକକାଳୀନ LLIN ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ କ୍ଲିୟରାନ୍ସ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ ଯାହାକି ଏକ ନୂତନ ଉତ୍ପାଦନ ମୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ । ରସ୍ତାଦିକାରୀ ଏବଂ ଆମଦାନୀକାରୀମାନେ ଏହା ନିୟମାବଳୀ ପାଳନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ବିଶେଷକରି ରସ୍ତାଦି ଏବଂ ଆମଦାନୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ।

1.1 ଭାରତରେ LLIN ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ନିୟମକ ଆବଶ୍ୟକତା

- ଉତ୍ପାଦକମାନେ LLIN ର ଉତ୍ପାଦନ (କିମ୍ବା ଉତ୍ପାଦନ ମୁନିଟ୍) ସେଟ୍ ଅପ୍ ପାଇଁ ଉତ୍ତମ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ସ୍ତରରେ ନିୟମକ ଆବଶ୍ୟକତା, ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର, ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ।
- ଉତ୍ପାଦକମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଜାଣିବେ ଯେ ଭାରତରେ ଏକ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦାଙ୍କ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଯଥା; ଉତ୍ପାଦନ ମୁନିଟ୍ ଏହାର ନାମ ସହିତ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏବଂ ପ୍ରି-କମିଶନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନିୟମକ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ, (ଏକ ଉତ୍ପାଦନ ମୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ), ଏବଂ କମିଶନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ (ପୂର୍ବ ଉତ୍ପାଦନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅନୁମୋଦନ) ।

ଚିତ୍ର-1. ଭାରତରେ ଏକ ନୂତନ ବ୍ୟବସାୟ / ଉତ୍ପାଦନ ସୂତ୍ର ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ନିୟମାବଳୀ ସୂଚୀ

[The above schematic has been drawn by Toxics Link based on the resources available on Department for Promotion of Industry and Internal Trade (DPIIT) and National Investment Promotion and Facilitation Agency (Invest India) websites

- ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଶିଳ୍ପ ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ବାଣିଜ୍ୟର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ବିଭାଗ (DPIIT) ରେ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁମୋଦନ ଏବଂ କ୍ଲିୟରାନ୍ସର ଡାଲିକାପାଇପାରିବେ (https://dipp.gov.in/sites/default/files/approval_clearances_required_for_new_projects.pdf) ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ, ଉତ୍ପାଦନ ମୁନିଟ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ନିୟାମକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଜଡ଼ିତ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀ ଝେବସାଇଟରେ ଉପଲବ୍ଧ | (<https://www.investindia.gov.in/>) ଏବଂ (<https://dipp.gov.in/>)
- ସମସ୍ତ ଉତ୍ପାଦକ / ଆମଦାନୀକାରୀ / ରପ୍ତାନିକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର LLIN ଗୁଡ଼ିକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ଉଦ୍ଭିଦ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB & RC), ସୁରକ୍ଷା, କ୍ୱାରାଣ୍ଟିନ୍ ଏବଂ ପ୍ଲୋରେଜ୍ (PPQS), ସହିତ ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବା ଜରୁରୀ ଯାହାକି କୃଷି ଏବଂ କୃଷକ ମଙ୍ଗଳାଳୟ କଲ୍ୟାଣ, ଭାରତ ସରକାର କ୍ଷ ଅଧୀନରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏବଂ **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** ଧାରା 9 ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ପରିଚାଳିତ |
- LLIN CIB & RC ଦ୍ୱାରା ଥରେ ଅନୁମୋଦିତ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଗଲେ, ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଯେଉଁଠାରେ LLIN ର ଉତ୍ପାଦନ ମୁନିଟ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ନେବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି(ଯଥା, ଉତ୍ପାଦନ ଲାଇସେନ୍ସ)। ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର କୃଷି କିମ୍ବା କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ଥାନୀୟ ଜିଲ୍ଲା କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ନିକଟକୁ ଯିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ଯେଉଁଠାରେ LLIN ଉତ୍ପାଦନ ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇବା ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ ମୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପିତ ହେବ । ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ଝେବସାଇଟ୍ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ମିଳିପାରିବ | ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ଥିବା ସର୍ବନିମ୍ନ ଭିତ୍ତିଭୂମି ପାଇଁ ଏବଂ କୀଟନାଶକ ଉତ୍ପାଦକ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ସୂତ୍ର ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ଉତ୍ପାଦନ ଲାଇସେନ୍ସ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ | (<http://ppqs.gov.in/sites/default/files/c12011.doc>) ଏକ ଉଦାହରଣ ଭାବରେ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ଉତ୍ପାଦନ ମୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ, ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସୂଚନା ପାଇବା ପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଝେବସାଇଟ୍ (<https://maitri.mahaonline.gov.in/>) ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିବେ । ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ନିୟାମକ ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ PPQS ଝେବସାଇଟ୍ ରେ ଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁସରଣ କରିପାରିବେ | ଯଦି ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ସେମାନେ ଅତିରିକ୍ତ ସେଟ୍ ଅପ୍ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି (<http://ppqs.gov.in/sites/default/files/4.22012.doc>)
- ଦେଶରେ ବିକ୍ରୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ LLIN ଆମଦାନୀ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ଆମଦାନୀକାରୀଙ୍କୁ CIB ଏବଂ RC ରୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇବା ଆବଶ୍ୟକ | ସେହିପରି, ସ୍ୱଦେଶୀ ଉତ୍ପାଦିତ LLIN ରପ୍ତାନିକାରୀ ମଧ୍ୟ **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ CIB & RC ରୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇବା ଆବଶ୍ୟକ | ବର୍ତ୍ତମାନ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଏକ୍ସାଇଜ୍ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା LLIN ଗୁଡ଼ିକ ଏକ୍ସାଇଜ୍ ଟ୍ୟୁନିଂରୁ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଯାହାକି **ଶୁଲ୍ ଅଧିନିୟମ, 1985** ଅନୁଯାୟୀ ପରିଚାଳିତ | ତଥାପି, ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କୁ କ୍ଲିୟରାନ୍ସ ସମୟରେ ଏକ ପ୍ରାଧିକୃତ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ, ଇଣ୍ଡେନସିଆ ଏଡ୍ ମ୍ୟାଲେରିଆ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରକଳ୍ପ (IMCP)-II ପାଇଁ ସାମଗ୍ରୀ ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାକି ନ୍ୟାସନାଲ ଡେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ(NVBDCP) ଅଧୀନରେ ରହିଛି ଯାହାକି, ଏଡସ୍, ଯକ୍ଷ୍ମା ଏବଂ ମ୍ୟାଲେରିଆ ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ପାଣି (GFATM) ଦ୍ୱାରା ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତ¹ |

1.1.1 CIB ଏବଂ RC ସହିତ LLIN ର ପଞ୍ଜୀକରଣ

LLIN ଗୁଡ଼ିକ ରାସାୟନିକ କୀଟନାଶକ ଦ୍ୱାରା ଜଡ଼ିତ, ଯାହା ମାନବ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବେଶ ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ ହୋଇପାରେ। ତେଣୁ, LLIN କୁ CIB & RC ସହିତ ପଞ୍ଜୀକରଣ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ ଯାହାକି କୀଟନାଶକ ଆଇନ, 1968 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଚାଳିତ। କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି (CIB & RC) ମଙ୍ଗଳାଳୟ ଅଧୀନରେ, ଉଦ୍ଭିଦ ସୁରକ୍ଷା, କ୍ୱାରାଣ୍ଟିନ୍ ଏବଂ ପ୍ଲୋରେଜ୍ (PPQS) ଯାହାକି, କୃଷି ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଅଧିନରେ ରହିଛି ତାହା ଅନୁଯାୟୀ, ପଞ୍ଜୀକରଣ ସହ ଜଡ଼ିତ ବୈଷୟିକ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ରେ ଭାରତ ସରକାର ଦାୟୀ | କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968**, ଅନ୍ତର୍ଗତ PPQS ଝେବସାଇଟ୍ ରେ ଦିଆଯାଇଛି (<http://ppqs.gov.in/divisions/central-insecticides> ବୋର୍ଡ-ପଞ୍ଜୀକରଣ-କମିଟି / ପଞ୍ଜୀକରଣ-ପ୍ରଣାଳୀ) | CIB & RC ର ଯୋଗାଯୋଗ ଠିକଣା **ସଂଲଗ୍ନ-II** ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି |

¹ General Exemption under the Central Excise Act, 1944 (<https://www.cbic.gov.in/resources/htdocs-cbec/excise/cxt-2016-17-new/cx-gen-exem-61A-75.pdf;jsessionid=49CD7E26F43AC33C39F4210D61C99E80>)

- 1968 ର ଧାରା 9 ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ପାଦକ, ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** ର ଧାରା 9 ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତରେ ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ବିତରଣ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ / ଆମଦାନୀ ହୋଇପାରିବ କିମ୍ବା କେବଳ ରପ୍ତାନି ପାଇଁ LLIN ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମସ୍ତ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ଉତ୍ପାଦକ ଦ୍ୱାରା CIB & RC ସହିତ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବା ଜରୁରୀ |
- ତେଣୁ, ଉତ୍ପାଦକମାନେ LLIN ଗୁଡ଼ିକର ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** ର ଧାରା 9 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି |
- ଯଦି ଭାରତରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ କୀଟନାଶକ ପ୍ରବେଶ କରେ, ପଞ୍ଜିକରଣ କମିଟି, ଯେକଣସି ବିଚାରାଧୀନ ଅନୁସନ୍ଧାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଦୁଇ ବର୍ଷ ପାଇଁ ତଳେ ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜିକରଣ ପ୍ରଦାନ କରିପାରନ୍ତି | ଧାରା 9 (3 ବି) ଥରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସମାପ୍ତ ହେଲେ ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କୁ ସ୍ଥାୟୀ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ | କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ଏକ ସାଧାରଣ ଆବେଦନ ଫର୍ମ PPQS ଖେବସାଇଟ୍ ରେ ଉପଲବ୍ଧ (http://ppqs.gov.in/sites/default/files/form-i_0.pdf) |
- ଯଦି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଧାରା 9 (3B) ଅନୁଯାୟୀ ନିୟମିତ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧୀନରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନୁହେଁ ତେବେ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କୁ ଧାରା 9 (3B) ଅନୁଯାୟୀ ଅସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇପାରେ | ଅସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସ୍ଥାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆବେଦନକରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯାହାକି ଧାରା 9 (3) ଅନ୍ତର୍ଗତ PPQS ଖେବସାଇଟ୍ରେ ରେଫର୍ କରାଯାଇପାରିବ (http://ppqs.gov.in/sites/default/files/1_142011.doc)
- ବର୍ତ୍ତମାନ, LLIN ଗୁଡ଼ିକ ଧାରା 9 (4) ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ନାହିଁ, ଯଥା “ମୁଁ ମଧ୍ୟ” ପଞ୍ଜୀକରଣ
- ଉତ୍ପାଦକମାନେ ପ୍ରଥମେ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥକୁ ରାସାୟନିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ, **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି |
- **କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968** ରେ ନୂତନ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବାକ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଥିବା PPQS ଖେବସାଇଟ୍ରେ ରେଫର୍ କରାଯାଇପାରିବ (http://ppqs.gov.in/sites/default/files/guidelines_a.pdf)
- ଉତ୍ପାଦକ / ଆମଦାନୀକାରୀମାନେ LLIN ପଞ୍ଜିକରଣ ଉପରେ ଅଧିକ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971**, ଅଧ୍ୟାୟ III, ରେ ଥିବା ନିୟମକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି |
- ଉତ୍ପାଦକମାନେ CIB & RC ପୋର୍ଟାଲରେ କୈଣସି କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି (<https://pesticides-registrationindia.nic.in/>) | ଆବେଦନ ଦାଖଲ ପରେ, ଏହା ପ୍ରୟୋଗ ଏବଂ ତଥ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣତା ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥାଏ | ଉତ୍ପାଦକମାନେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ PPQS ଖେବସାଇଟ୍ରେ ଧାରା 9 (3), ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଚେକ୍ ଲିଷ୍ଟକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ (<http://ppqs.gov.in/divisions/cib-rc/checklist>)
- ସାଧାରଣତଃ ,, ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା 12 ରୁ 18 ମାସ ସମୟ ନେଇଥାଏ (ତଥ୍ୟ ଅଭାବ, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ , ଯଦି ଥାଏ) ଥରେ ଆବେଦନ CIB & RC ରେ ଦାଖଲ ହୋଇଗଲେ କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ସମୟ ସୀମା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକ, ଧାରା 9 (3) ଅନୁଯାୟୀ କୀଟନାଶକ ଆଇନ, 1968 ସଂଲଗ୍ନ - III ରେ ଆବଦ୍ଧ |
- ଥରେ ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କୁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଦିଆଯିବା ପରେ, ଉତ୍ପାଦକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକ ହୋଇଯାଏ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକ ଏବଂ ଏହା କୁ LLIN ଧାର୍ଯ୍ୟ ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ | CIB & RC ଦ୍ୱାରା ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପଞ୍ଜୀକରଣ, ରଚନା, ଲେବଲ୍, ଡୋଜ, ବ୍ୟବହାର, ନିରାପତ୍ତା ସତର୍କତା, ଇତ୍ୟାଦି ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରେ |

1.1.2 ଲେବଲ୍ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜିଂ

ଉତ୍ପାଦକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦର ଲେବଲ୍ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜିଂ ଆବଶ୍ୟକତା ପାଳନ କରିବା ପାଇଁ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971** ର ଅଧ୍ୟାୟ V କୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ଜରୁରୀ | ଲେବଲ୍ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜିଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ, ଏବଂ ଉତ୍ପାଦକ CIB & RC ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଲେବଲ୍ ଏବଂ ଲିଫ୍ଲେଟ୍ ଅନୁସରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି , ଉତ୍ପାଦ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ ସହିତ ଆବଦ୍ଧ | ଲେବଲ୍ ଏବଂ ଲିଫ୍ଲେଟ୍

ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଯେଉଁମାନେ LLIN ଆକ୍ରମଣୀୟ ବିଠିରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ରପ୍ତାନି କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ସେମାନେ ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଂଗଠନ (WHO) ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରିପାରନ୍ତି ଏବଂ ଏହାକୁ ଅନୁସରଣ କରିପାରନ୍ତି । ପ୍ରକାଶନ ଉପରେ ଭଲ ଲେବଲ୍ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜିଂ ଅଭ୍ୟାସ ପାଇଁ WHO ଷ୍ଟେସାଭଲ୍ ର ପୃଷ୍ଠା (<https://www.who.int/publications>) |

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉପରେ:

କୀଟନାଶକ ପାଇଁ ଭଲ ଲେବେଲିଂ ଅଭ୍ୟାସ ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ କୀଟନାଶକ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ଆକ୍ରମଣୀୟ ଆଚରଣ ସଂହିତା (<https://www.who.int/publications/i/item/9789241509688>)

ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ପାଇଁ କୀଟନାଶକ ଜାଲ (LLINs) ପ୍ୟାକେଜିଂର ସାଉଣ୍ଡ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ଉପରେ (<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/338356/WHO-HTM-GMP-MPAC-2014.1-eng.pdf?cf=1&isAllowed=y>)

ଗୁଡ଼ିକ CIB & RC ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାରେ ଛପା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାକୁ ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ବଣ୍ଟନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଅନୁମତି ଉତ୍ପାଦ ଧାରଣ କରିଥାଏ ।

1.1.3 କଞ୍ଚାମାଲ ଏବଂ LLIN ଉତ୍ପାଦର ଗୁଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

ଉତ୍ପାଦକମାନେ LLIN ର ଉତ୍ପାଦନ ସମୟରେ କଞ୍ଚାମାଲ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକର ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ CIB & RC କୁ ଦାଖଲ

ଉତ୍ପାଦକମାନେ ଆକ୍ରମଣୀୟ ବଜାରରେ ସେମାନଙ୍କର LLIN ରପ୍ତାନି ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି, ସେମାନେ ଗୁଣବତ୍ତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ WHO ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ସୂଚିତ କରିପାରିବେ ।

କୀଟନାଶକ ବଣ୍ଟନ, ଗୁଣାତ୍ମକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ଆକ୍ରମଣୀୟ ଆଚରଣ ସଂହିତା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ (<https://www.who.int/publications/i/item/who-htm-ntd-whopes-2011.4>)

ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁମାନେ WHO ପ୍ରାକ୍ ଯୋଗ୍ୟତା ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରନ୍ତି, LLIN ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ, ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକର WHO ତାଲିକାରେ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଛି । ଏହି ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକ WHO ପ୍ରାକ୍ ଯୋଗ୍ୟତା ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା । WHO ପ୍ରାକ୍ ଯୋଗ୍ୟତା ଭାବରେ (ପୂର୍ବରୁ WHO କୀଟନାଶକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଯୋଜନା (WHOPES))

- ଉତ୍ପାଦକମାନେ WHO ରେ ଭେକ୍ଟର କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ଉତ୍ପାଦ ପ୍ରିକ୍ୱାଲିଫିକେସନ୍ ପେଜ୍ କୁ ରେଫର୍ କରିପାରିବେ ଷ୍ଟେସାଭଲ୍ (<https://extranet.who.int/pqweb/vector-control-products>)
- ପ୍ରାକ୍ ଯୋଗ୍ୟତା ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସ୍ଥିତି) ରେ ଉପଲବ୍ଧ। (<https://extranet.who.int/pqweb/vector-control-products/prequalified>)

କଞ୍ଚାମାଲର ସମାନ ଗୁଣ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ । ଉତ୍ପାଦକମାନେ ନିରାପତ୍ତା, ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଆବଶ୍ୟକତା CIB & RC ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ପଞ୍ଜୀକରଣ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ପାଳନ କରିବା ଜରୁରୀ ।

1.2 ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିଚାଳନା ନିୟମ, 2016 ପାଳନ କରିବାକୁ ଉତ୍ପାଦକଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ

LLIN ଉତ୍ପାଦକମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ପାଦଗୁଡ଼ିକରେ ଏବଂ LLIN ର ପ୍ୟାକେଜିଂରେ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ସାମଗ୍ରୀ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ LLIN ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କୁ ପରିବେଶ, ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାର ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିଚାଳନା ନିୟମ, 2016 ର ଧାରା 9 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଏହା ସମୟ ସମୟରେ ସଂଶୋଧିତ

ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ପାଦ ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜିଂ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ସୃଷ୍ଟି କରେ । ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା ନିୟମ, 2016², ଅନୁରୂପ ସେମାନେ ଉତ୍ପାଦ ଯୋଗୁଁ ଉତ୍ପାଦିତ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁକୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ।

1.3 LLIN ର ଯାନ୍ତ୍ରିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକରଣର ଅନୁପାଳନ

ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା LLIN ଉତ୍ପାଦ, CIB & RC ଏବଂ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ (IS) ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ଏବଂ ଏହାର ସଂଶୋଧନ ସହିତ ଅନୁରୂପ ହେବା ଉଚିତ, ଯେତେବେଳେ ସମାନ ଫର୍ମୁଲା ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ । ଉତ୍ପାଦକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦ ପାଇଁ IS ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇବା ପାଇଁ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ ବ୍ୟୁରୋ(BIS) ନିକଟକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ରାସାୟନିକ ଗଠନ, କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ଏବଂ ଶକ୍ତି, କପଡ଼ାର ଓଜନ, ଅସ୍ୱୀକାର, ଜାଲର ଆକାର, ଏବଂ ପରିମାପ, ଇତ୍ୟାଦି ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ପାରାମିଟରଗୁଡ଼ିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ପଞ୍ଜୀକରଣ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ LLIN ର ଗୁଣ ପାଇଁ ଉପରୁ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଉତ୍ପାଦକମାନେ BIS ୱେବସାଇଟ୍ ରୁ ସର୍ବିଶେଷ ତଥ୍ୟ ପାଇପାରିବେ (<https://bis.gov.in/>) । BIS ର ଠିକଣା ଏବଂ ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ, ସଂଲଗ୍ନ- IV ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

1.4 ଚିକିତ୍ସା, ପରିବହନ ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ପ୍ରଣାଳୀ

- ଉତ୍ପାଦକମାନେ LLIN ଉତ୍ପାଦନର ସ୍ଥାପିତ ପଦ୍ଧତି ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି, ଯାହା ଉତ୍ପାଦନ ସ୍ତରରେ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର ଅନୁକୂଳ କରେ ଯାହା କୀଟନାଶକ ଫାଇବରରେ ବାନ୍ଧିଥାଏ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଅତି କମରେ 3 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଭେକ୍ଟର ମାଣା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହାର ଜୈବିକ ଫଳପ୍ରସୂତା ବଜାୟ ରହିବ । ଉତ୍ପାଦକମାନେ କୀଟନାଶକ ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ କୀଟନାଶକ ଦ୍ରବ୍ୟ ପରିବହନ ପାଇଁ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971**³ ସହିତ ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ।
- LLIN ଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ତମ ସତ୍ତକ ଏବଂ ରେଳପଥ ଦ୍ୱାରା ପରିବହନ କରାଯାଇଥାଏ । କୀଟନାଶକ ର ନିରାପଦ ପରିବହନ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ଡ୍ରାଇଭର, ଭଲ-ଲେବଲ୍ ଯାନ, ପ୍ୟାକେଜିଂର ଗୁଣବତ୍ତା ଯାଞ୍ଚ ଏବଂ ଗମନାଗମନ ସମୟରେ ଏବଂ ଲୋଡ୍ ସମୟରେ କୀଟନାଶକ ଭାର ଯାଞ୍ଚ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଟ୍ରାକିଂ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଗମନାଗମନ ସମୟରେ ଢଳିବା ଏବଂ ଲିକେଜ୍ ରିପୋର୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଣାଳୀ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- LLIN ପରିବହନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଭାରତରେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିଲୋପ 2016⁴ ପାଇଁ ଅପରେସନ୍ ମାନୁଆଲରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଯେତେବେଳେ LLIN ଗୁଡ଼ିକ ରେଳବାଇ, ପରିବହନ କରାଯାଏ, ରେଳ ମଜ୍ଜଣାଲୟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ରେଡ୍ ଶୁଲ୍ଡରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ୟାକ୍ କରାଯିବ (<https://indianrailways.gov.in/railwayboard/uploads/Download%20File.pdf>) ।
- ସମସ୍ତ କୀଟନାଶକକୁ ପରିବହନ କିମ୍ବା ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେପରି ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ପଶୁ ଫିଡ୍ ସହିତ ସିଧାସଳଖ ଯୋଗାଯୋଗରେ ଏହା ଆସିବ ନାହିଁ । କୀଟନାଶକ ଧାରଣ କରିଥିବା ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରବନ୍ଧଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହୃତ ସ୍ଥାନଠାରୁ ଅଲଗା କୋଠରୀ କିମ୍ବା ପରିସରରେ ରଖାଯିବା ଉଚିତ । ସର୍ବିଶେଷ ତଥ୍ୟ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦକମାନେ **କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971**ର ଅଧ୍ୟାୟ VII କୁ ଅନୁସରଣ କରିପାରିବେ ।

2 Plastic Waste Management Rules, 2016 (<https://www.egazette.nic.in/WriteReadData/2016/168620.pdf>)

3 Insecticide Rules, 1971 (http://ppqs.gov.in/sites/default/files/insecticides_rules_1971.pdf)

4 Operation Manual for Malaria Elimination in India 2016 (<https://nvbdcp.gov.in/WriteReadData/1892s/5232542721532941542.pdf>)

2. LLIN ର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ |

LLIN ଗୁଡ଼ିକ କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968 ଏବଂ କୀଟନାଶକ ନିୟମ, 1971ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ CIB & RC ସହିତ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହେବା ଜରୁରୀ | ଏହି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଭାରତରେ LLIN ର ଆମଦାନୀ ସ୍ୱଦେଶୀ ବିକ୍ରୟ ଏବଂ / କିମ୍ବା ରପ୍ତାନି ପାଇଁ, ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ | LLIN, ଉତ୍ପାଦକ / ଆମଦାନୀକାରୀ / ରପ୍ତାନିକାରୀମାନେ ଏକ ପୃଥକ ପ୍ରୟୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇବା ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି | ଏହା ପରେ ଉତ୍ପାଦକ / ଆମଦାନୀକାରୀ / ରପ୍ତାନିକାରୀମାନେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ LLIN ର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ |

ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହେଉଛି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କଲ୍ୟାଣ ଏବଂ ପରିବାର ମଙ୍ଗଳାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ଲାନସିପ୍ ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ ଏହାକୁ ସାଧାରଣ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କୁହାଯାଏ | ସମାନ୍ତରାଳ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମଙ୍ଗଳାଳୟ ଏକ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ପାରିବାର୍ତ୍ତିକ କଲ୍ୟାଣ, ପ୍ରତିରୋଧ ଏବଂ ଯୋଗାଯୋଗ ଏବଂ ଅଣ ସଂକ୍ରାମକ ରୋଗର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ ସାଧନକାରୀ ଏବଂ ଦାୟୀ | ଜାତୀୟ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ଼ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (NVBDCP) ଦେଶରେ ସବୁଠାରୁ ବ୍ୟାପକ ଏବଂ ବହୁମୁଖୀ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଏବଂ ମ୍ୟାଲେରିଆ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭେକ୍ଟର ଦ୍ୱାରା ହେଉଥିବା ରୋଗ ଫାଇଲାରୀଆସିସ୍, କାଲା-ଆଜର, ଡେଙ୍ଗୁ ଏବଂ ଜାପାନିଜ୍ ଏନସେଫାଲାଇଟିସ୍ ପ୍ରତିରୋଧ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ଏହି ଭେକ୍ଟର ଦ୍ୱାରା ହେଉଥିବା ରୋଗର ପ୍ରତିରୋଧ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ NVBDCP ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ନ୍ୟାସନାଲ ସେଣ୍ଟର ଫର ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ଼ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ (NCVBDC) ହେଉଛି ନୋଡାଲ ଏଜେନ୍ସି |

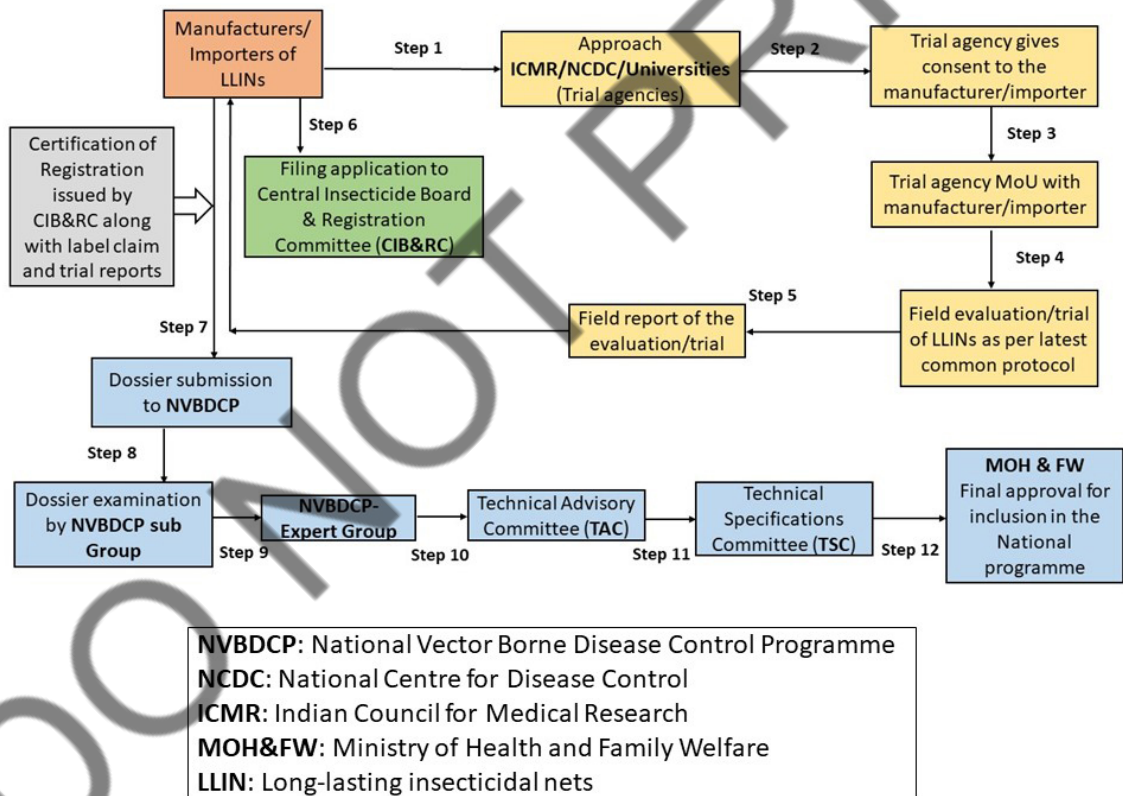
ଭାରତରେ, ବର୍ତ୍ତମାନ LLIN ଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଖୁଚୁରା ବଜାରରେ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଅନୁମତି ନାହିଁ | ତେଣୁ, LLIN ର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନେ, CIB & RC ରୁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇବା ପରେ ଜାତୀୟ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ଼ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେନ୍ଦ୍ର (NVBDCP) ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ଼ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ (NCVBDC), ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ନିକଟକୁ ଯିବା ଆବଶ୍ୟକ | ସେମାନଙ୍କର LLIN କୁ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଜାତୀୟ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ଼ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେନ୍ଦ୍ର (NVBDCP) କୁ ଯିବା ଆବଶ୍ୟକ | LLIN ର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପାଦକୁ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେବା ପରେ ଜାତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରେ ସେମାନେ ବ୍ୟବସାୟିକ ବିତ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ | LLIN କ୍ରୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କ୍ରୟ ଏଜେନ୍ସି ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ, ଯଥା, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବିତ୍ତି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମଙ୍ଗଳାଳୟ ଅଧୀନରେ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲ୍ ମେଡିକାଲ୍ ସର୍ଭିସେସ୍ ସୋସାଇଟି (CMSS) |

ଏହି ଭେକ୍ଟର ଦ୍ୱାରା ହେଉଥିବା ରୋଗର ପ୍ରତିରୋଧ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରୟୋଗ | ପରବର୍ତ୍ତୀ LLIN ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିରକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ର, ପୋଲିସ୍ ବିଭାଗ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଗୃହ ମଙ୍ଗଳାଳୟ, ଭାରତ ସରକାର ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ କ୍ରୟ କରାଯାଏ | ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର କ୍ରୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରନ୍ତୁ | ସେମାନଙ୍କୁ LLIN ,CMSS ଏବଂ NCVBDC ର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ ଏବଂ ଠିକଣାଗୁଡ଼ିକ ସଂଲଗ୍ନ-V ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି |

2.1 ପଞ୍ଜୀକୃତ LLIN ର NVBDCP ଦ୍ୱାରା ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ |

NVBDCP ନୂତନ LLIN ଉତ୍ପାଦନ ପଞ୍ଜୀକରଣ / ଡି-ପଞ୍ଜୀକରଣ ଆଧାରରେ LLIN ର ପରିଚୟ ଏବଂ / କିମ୍ବା ବ୍ୟବହାର ବିଲୋପପାଇଁ ବିଚାର କରେ । CIB & RC ଦ୍ୱାରା NVBDCP ଅଧୀନରେ ଯେକୌଣସି ନୂତନ ପଞ୍ଜୀକୃତ LLIN ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କୀଟନାଶକଗୁଡ଼ିକର ସମାନ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ସାଧାରଣ ପ୍ରୋଟୋକଲ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାକି ICMR, NVBDCP ଏବଂ NCDC⁵ ଦ୍ୱାରା ବିକଶିତ ଏପରିକି WHO ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ କୀଟନାଶକ ମଧ୍ୟ କେବଳ ବଡ଼ ଆକାରର ଏବଂ ବହୁ-କେନ୍ଦ୍ରିକ କ୍ଷେତ୍ର ପରୀକ୍ଷା / କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପରେ ଯୋଗ୍ୟତା ଅର୍ଜନ କରିଥାଏ ।

LLIN ର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନେ ଲାବୋରେଟୋରୀ ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଉତ୍ପାଦିତ ତଥ୍ୟ ଦାଖଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି, ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରେ LLIN ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ, LLIN ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଜଡ଼ିତ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ NVBDCP କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତୋସିଅର୍ ସହିତ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଜାତୀୟ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ସ୍ତରରେ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ LLIN ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଜଡ଼ିତ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସର୍ବଶେଷ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ ଅପରେଟିଂ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଦିଆଯାଇଛି । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ (MOH & FW) ହେଉଛି ନୂତନ LLIN ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ ଦେବା ପାଇଁ ଅନ୍ତିମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ।

ଚିତ୍ର-2. NVBDCP ଅଧୀନରେ ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ LLIN ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାର ପଦକ୍ଷେପ

(The above figure has been redrawn based on the original flow chart provided in the Standard Operating Procedure for introduction of public health pesticides including biolarvicides in the National Vector Borne Disease Control Programme⁶)

5 Revised Common Protocol for Uniform Evaluation of Public Health Pesticides including Bio-larvicides for use in Vector Control (<https://nvbdcp.gov.in/WriteReadData/1892s/Revised-Common-Protocol-2014.pdf>)
 6 Standard Operating Procedure for Introduction of Public Health Pesticides Including Biolarvicides in the National Vector Borne Disease Control Programme ([https://nvbdcp.gov.in/Doc/Final%20Interim%20Standard%20Operating%20Procedure%20\(SOP\)%20%20for%20introduction%20of%20public%20health%20pesticides%20including%20biolarvicides%20in%20the%20NVBDCP.pdf](https://nvbdcp.gov.in/Doc/Final%20Interim%20Standard%20Operating%20Procedure%20(SOP)%20%20for%20introduction%20of%20public%20health%20pesticides%20including%20biolarvicides%20in%20the%20NVBDCP.pdf))

2.2 ଜନସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା LLIN ର ବ୍ୟବସାୟିକୀକରଣ

ଭାରତରେ LLIN କ୍ରୟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମେଡିକାଲ୍ ସର୍ଭିସେସ୍ ସୋସାଇଟି ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଇଥାଏ, ଯାହାକି (CMSS) MOH & FW, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅଧୀନରେ । ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନେ LLIN କ୍ରୟ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ବିଡିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବୁଝିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି, ଯଦି ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ପାଦ ବିଡିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଧୀନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି ସେମାନେ ସାବଧାନତାର ସହିତ ବିଡିଂ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ ଦେଇ ଯିବା ଉଚିତ୍ । କ୍ରୟ ଏଜେଣ୍ଟ୍ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଧାରକମାନେ ପୂରଣ କରିବା ପରେ ବିଡିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ । ନିମ୍ନଲିଖିତ ଲିଙ୍କ୍ ମାଧ୍ୟମରେ CMSS ବିଡିଂ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ ଏକ ନମୁନାକୁ ରେଫର୍ କରାଯାଇପାରେ (<http://cmss.gov.in/sites/default/files/Tender%20LLIN-1.pdf>) ।

ସଫଳ ବିଡିଂମାନେ ଏହି ଚୁକ୍ତିନାମା ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅଧିନିୟମ ପାଳନ, 1872⁷ ପାଳନ କରିବେ । ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ ବିଡିଂ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ ଜେନେରାଲ୍ କଣ୍ଡିଶନ୍ ଅଫ୍ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ୍ (GCC) ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଫର୍ମ୍ ସହିତ ଚୁକ୍ତିନାମା (SCC) କୁ ନେଇ ଗଠିତ । ବିଡିଂ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ୍ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପାରାମିଟର / ନିର୍ଦ୍ଦେଶକରଣଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା କଠୋର ଭାବରେ ଅନୁସରଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । LLIN ଯୋଗାଣକାରୀ ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ସମାପ୍ତି ତାରିଖ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

DO NOT PRINT

⁷ [Indian Contract Act, 1872](https://www.indiacode.nic.in/handle/123456789/2187?locale=en) (https://www.indiacode.nic.in/handle/123456789/2187?locale=en)

3. LLIN ର ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ

ଭାରତରେ, LLIN ଗୁଡ଼ିକର ବଣ୍ଟନ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, ଭାରତ ସରକାର ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଛି । ତଥାପି, ଭାରତରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଧିନରେ ଥିବା ବିଷୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ LLIN ବଣ୍ଟନ ହେଉଛି ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ମୁନିସିପାଲିଟି ଦ୍ୱାରା । ଗାଇଡଲାଇନରେ ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଭେକ୍ଟର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରୋଗ୍ରାମରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉପାଦ, ସେମାନଙ୍କର ବୈଷୟିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁମୋଦିତ ତାଲିକା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

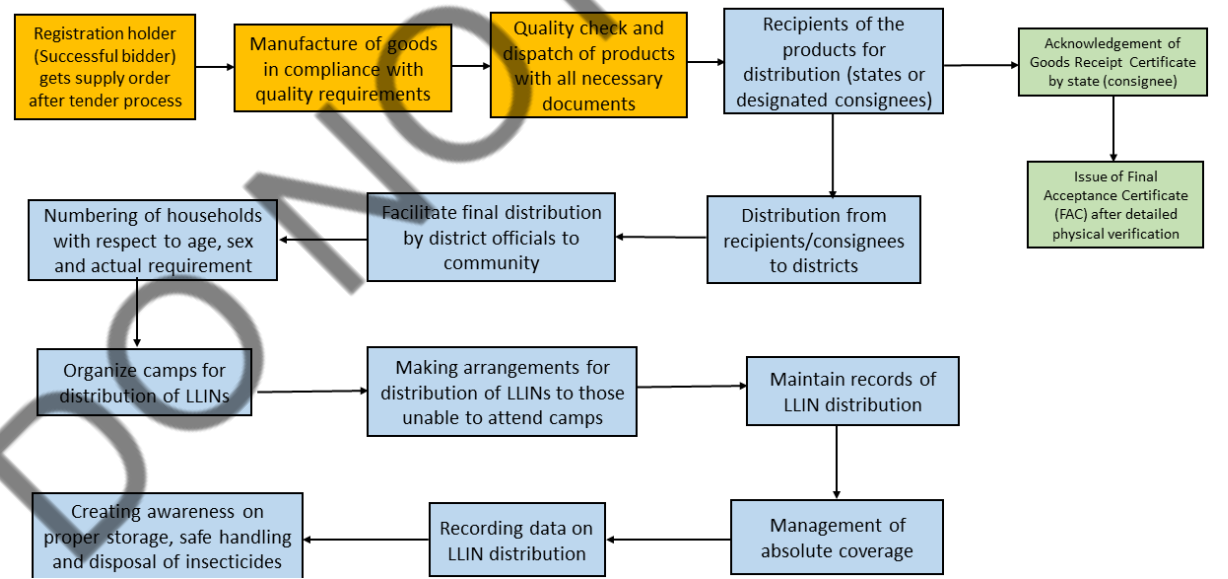
ରାଜ୍ୟ ସରକାରମାନେ ସେମାନଙ୍କର LLIN ଆବଶ୍ୟକତା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବାର୍ଷିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ଆଧାର କରି ଭାରତ ସରକାର ଅନୁମତି ପ୍ରାପ୍ତ କ୍ରୟ ଏଜେଣ୍ଟି ଯଥା

CMSS) LLIN ଗୁଡ଼ିକୁ ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପରିବହନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରେ । ବାର୍ଷିକ ବିକ୍ରମ ପ୍ରାପ୍ତ LLIN ଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପରିବହନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଏ । ଲକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଯେଉଁମାନେ ଚରମ ହିତାଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି ସେମାନେ ପରିଶେଷରେ, LLIN ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ।

ତେଣୁ, ମୁଖ୍ୟ ଉପଭୋକ୍ତାମାନଙ୍କୁ ଦୁଇଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ ।

1. ଉପାଦଗୁଡ଼ିକ ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା ଯଥା, ବୈଷୟିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀ, ରାଜ୍ୟ, ଜିଲ୍ଲା, ଏବଂ ବ୍ଲକ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଶାସନିକ, ଲଜିଷ୍ଟିକ୍ ଅଧିକାରୀ ।
2. NVBDCP ଅଧୀନରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକର ଚରମ ଲାଭକାରୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟମାନେ ।

ଚିତ୍ର-3. NVBDCP ଅଧୀନରେ ଶେଷ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ LLIN ର ଯୋଗାଣ ଏବଂ ବଣ୍ଟନ

(This figure is drawn by Toxics Link based on the guidelines provided in the Operation Manual for Malaria Elimination in India 2016⁸)

8 [Operation Manual for Malaria Elimination in India 2016](https://nvbdcp.gov.in/WriteReadData/1892s/5232542721532941542.pdf) (https://nvbdcp.gov.in/WriteReadData/1892s/5232542721532941542.pdf)

3.1 ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ LLIN ର ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା

3.1.1 NVBDCP ଦ୍ୱାରା କିଣାଯାଇଥିବା LLIN ର ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଯଥା, ସେବା | ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ , ବୈଷୟିକ ପ୍ରଶାସନିକ, ଲଜିଷ୍ଟିକ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ |

- ନିୟୁତ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନେ ସମୟ ସମୟରେ ବିଆଯାଇଥିବା NVBDCP ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏବଂ ପରାମର୍ଶ ଉପରେ ଆଧାର କରି ବିପଦ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଥିବା ଜନସଂଖ୍ୟାକୁ ଆକଳନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି। ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ NVBDCP ଅନୁଯାୟୀ 1.8 ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ 1 LLIN ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ରାଜ୍ୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ଭେକ୍ଟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ରେ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିବା ପରି ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର LLIN ର ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ନିୟୁତ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଏହିପରି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଚାହିଦାପୂରଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯାହାକିଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ କରାଯାଇଛି NVBDCP ମାଧ୍ୟମରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ପଠାଯାଉଛି।
- ସାଧାରଣତଃ ,LLIN ଗୁଡ଼ିକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କ୍ରୟ ଏଜେନ୍ସି ମାଧ୍ୟମରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭାବରେ କ୍ରୟକରାଯାଉଛି ଏବଂ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ତେଣୁ, ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପରିବହନକାରୀ (ମାନଙ୍କ) ର ଏକ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଠିକଣା ଏବଂ ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ ଥିବା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କ୍ରୟ ଏଜେନ୍ସିକୁ ଉଭୟ ଇମେଲ ଏବଂ ପୋଷ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ପଠାଇବା ଉଚିତ୍ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କ୍ରୟ ଏଜେନ୍ସିର ଯୋଗାଣ ବିଷୟରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପରେ ସଫଳ ବିତର (ଯୋଗାଣକାରୀ) ମାନଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ବିଷୟରେ ଜଣାଇବା ଉଚିତ୍, ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ବିଷୟରେ ଜଣାଇବା ଉଚିତ୍। LLIN ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ,ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିଲୋପ ଅପରେସନ୍ ମାନ୍ୟତା 2016, ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ରେଫର କରିପାରିବେ।
- LLIN ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସଂରକ୍ଷଣ ସ୍ଥାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।
- ତେଣୁ ରାଜ୍ୟରେ ନିୟମିତ ଭାବରେ LLIN ସଂରକ୍ଷଣ ଅବସ୍ଥା ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ଏବଂ ସଂପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲଗାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ଷ୍ଟୋରେଜ୍ ସ୍ଥାନରେ ସଠିକ୍ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ତଦାରଖ, ଦୁର୍ଘଟଣାର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍ତରୀକୃତ ନୋଡାଲ୍ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ନ୍ୟସ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଯେଉଁଠାରେ LLIN ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି, ସେଠାରେ ମୁଖ୍ୟାଜ୍ଞାପକ ଉପଦ୍ରବକୁ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ବିଶେଷ ଯତ୍ନ ନିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଗଠିତ ସଫଳ ବିତର (ଯୋଗାଣକାରୀ) କୁ ବିଆଯାଇଥିବା ଅର୍ଡରର ଏକ ନକଲ ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ (ରାଜ୍ୟ) ବିଆଯାଇଛି ଯାହାକି ସତ୍ତକ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବା, ପୂର୍ବରୁ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଉପଲବ୍ଧତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ସହାୟକ ହେବ । ବିତରଣ ଯୋଗାଣ ସାଧାରଣତଃ ଯୋଗାଣକାରୀ ଦ୍ୱାରା ପଠାଇବା ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ ଯାହାକି ଟେଣ୍ଡର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଏବଂ ସତ୍ତକ ଅନୁମତି ଗ୍ରହଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ।
- ନିୟୁତ୍ତ ରାଜ୍ୟ ଅଧିକାରୀ (ପରିବହନକାରୀ) ଦ୍ରବ୍ୟର ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି ଏବଂ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ତଥା ଗ୍ରାହକଙ୍କୁ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ ଫର୍ମାଟରେ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ଏଜେନ୍ସି ଦ୍ରବ୍ୟର ଯେକୈଣସି ତ୍ରୁଟିରେ ଚାର୍ଜ ଏବଂ ତ୍ରୁଟ୍ୟମେଣ୍ଟ ଅସଙ୍ଗତ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଉଚିତ୍।
- ପରିମାଣ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, ବ୍ୟାଚ୍ ସଂଖ୍ୟା, ସମାପ୍ତି ତାରିଖ, ବିତରଣର ଶାରୀରିକ ଯାଞ୍ଚ ,କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ, ଏବଂ ଗୁଣାତ୍ମକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପରୀକ୍ଷାର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ମାନାଙ୍କ ସହିତ ଅନୁରୂପ ଫଳାଫଳ ପରେ ରୁଡ଼ାକ୍ତ ଗ୍ରହଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଗ୍ରାହକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯେପରି ବୈଷୟିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରାପ୍ତ ସାମଗ୍ରୀର ଯାଞ୍ଚ ରିପୋର୍ଟ ସହିତ ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ପ୍ରବେଶ ବିବରଣୀ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଦ୍ରବ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଯାଞ୍ଚ ତାଲିକା, ଶାରୀରିକ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଯାଞ୍ଚ ତାଲିକା, ମାନକ ଫର୍ମାଟ୍ ,ଗ୍ରାହକ ଗ୍ରହଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର, ଅକ୍ତିମ ଗ୍ରହଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର, ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପାଇଁ , ଭାରତରେ ମ୍ୟାଲେରିଆ ବିଲୋପ ପାଇଁ ଅପରେସନ୍ ମାନ୍ୟତା, 2016 ର ଧାରା 23, ପୃଷ୍ଠା 230-236 ରେ ବିଆଯାଇଛି ।⁹

9 [Operation Manual for Malaria Elimination in India 2016](https://nvbdcp.gov.in/WriteReadData/1892s/5232542721532941542.pdf) (https://nvbdcp.gov.in/WriteReadData/1892s/5232542721532941542.pdf)

3.1.2 ବ୍ଲକ / PHC / ସବ୍ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ / ଜିଲ୍ଲା ଦ୍ୱାରା LLIN ବଣ୍ଟନ |

- ରାଜ୍ୟ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ସମୟ ସମୟରେ NVBDCP ପରାମର୍ଶଦାତା ସହିତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ LLIN ବିକାଶ ଏବଂ ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ | ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ / ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ସୁଗମ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କୁ LLIN ବଣ୍ଟନ ସମ୍ପନ୍ନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ପରାମର୍ଶଦାତା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ୍ |
- ରାଜ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଆବଣ୍ଟନ କରିବେ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ଲକ୍ (ସବ୍ ଜିଲ୍ଲା) ରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି ଯଥା ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର (PHCs), ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଉପ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ HSC ଗୁଡ଼ିକରେ ଉତ୍ତମ ଯୋଜନା ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ LLIN ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ | ଯଦି ସେଠାରେ 3 ରୁ 4 ଟି କ୍ଲଷ୍ଟର ଜିଲ୍ଲା ଅଛି ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ |
- ସଂପୃକ୍ତ ଜିଲ୍ଲାରେ ବଣ୍ଟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପୂର୍ବରୁ ଏକ ଜିଲ୍ଲା ଟାସ୍କ ଫୋର୍ସ ବୈଠକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଯୋଗଦାନ ସହିତ ଦକ୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ଜିଲ୍ଲା କଲେକ୍ଟର ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍) ଅଧୀନରେ ପରିଚାଳିତ ହେବ |
- ଯୋଗାଣ କରାଯାଇଥିବା LLIN ଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ନିୟୁତ୍ତ ଅଧିକାରୀମାନେ ଦାୟୀ ରହିବେ | ରାଜ୍ୟ / ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ LLIN ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ମନୋନୀତ ବିଭିନ୍ନ ସବ୍ ସେକ୍ଟର / ବ୍ଲକ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ LLIN ଷ୍ଟକ୍ ର ଠିକ୍ ସମୟରେ ଯୋଗାଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯିବ |
- ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ରୁ ପ୍ରାୟ ତଥ୍ୟକୁ ସଂକଳନ କରି ଷ୍ଟକ୍ ପୋଜିସନ୍ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ ପୂରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ | ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ଉପଭୋକ୍ତା, ହାତରେ ଷ୍ଟକ୍, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆବଶ୍ୟକତା ଇତ୍ୟାଦି ବିବରଣୀ ସହିତ ତ୍ରୁଟିମାତ୍ରିକ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଏବଂ ଶେଷରେ ବାର୍ଷିକ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି |
- ଯଦି ରାଜ୍ୟ / ଜିଲ୍ଲା ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଭବ କରେ, ସେମାନେ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଆଇଟମଗୁଡ଼ିକର ଗୁଣବତ୍ତା ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିବେ | ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ, ପ୍ରାଧିକୃତ ପରୀକ୍ଷଣ ଲାବୋରେଟୋରୀ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱମେଣ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ପଦ୍ଧତି ଅନୁଯାୟୀ ପରୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ରାଜ୍ୟ | କୀଟନାଶକ ପରୀକ୍ଷା ଲାବୋରେଟୋରୀଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ସୂଚନା | (<http://ppqs.gov.in/divisions/pesticides-testing-infrastructure/state-pesticides-testing-laboratories>) ଏବଂ ଆଞ୍ଚଳିକ କୀଟନାଶକ ପରୀକ୍ଷା ଲାବୋରେଟୋରୀ (<http://ppqs.gov.in/divisions/pesticides-testing-infrastructure/regional-pesticides-test-laboratories>) PPQS ୱେବସାଇଟରେ ଦିଆଯାଇଛି | ଆଗକୁ, GLP / NABL ର ଏକ ତାଲିକା ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଇଁ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ଲାବୋରେଟୋରୀଗୁଡ଼ିକ (<http://ppqs.gov.in/divisions/cib-rc/list-of-glp-nabl>) ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି | ଯଦି କୈଣସି ଅସଙ୍ଗତି ଦେଖାଯାଏ, ତେବେ ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା ଦେବା ଉଚିତ୍ |
- ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ / ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରେ ନିୟୁତ୍ତ ଗ୍ରାହକମାନେ ଦ୍ରବ୍ୟ, ଆଗମନ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଉଚିତ୍ | ଦ୍ରବ୍ୟ, ବ୍ୟାଟ୍ ନିୟମ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକରଣ ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଉଚିତ୍ | LLIN ର ନିରାପଦ ନିଷ୍କାସନ ଉପରେ ରାଜ୍ୟ ସଚେତନ ହେବା ଏବଂ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଉଚିତ୍ |
- ସମୟ ସମୟରେ ଜିଲ୍ଲା / ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରର ଅଧିକାରୀମାନେ ସଂଶୋଧିତ **ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ନିୟମ, 2016** ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଉଚିତ୍ |

3.1.3 ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ LLIN ବଣ୍ଟନ

- ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ LLIN ବଣ୍ଟନ ଆବଶ୍ୟକ ବିସ୍ତୃତ ବଣ୍ଟନ ଯୋଜନା ଏବଂ ରଣନୀତି ସହିତ ଯତ୍ନ ସହିତ ଯୋଜନା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ | ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବଣ୍ଟନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ |
- ସଂପୃକ୍ତ ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରର ଅଧିକାରୀମାନେ LLIN ବଣ୍ଟନ ପୂର୍ବରୁ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକୁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବା ଏବଂ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି | LLIN ଆବଶ୍ୟକତା ଆକଳନ କରିବାକୁ ଗୋଟିଏ ଗାଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଘରକୁ ନିୟମ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ବୟସ ଏବଂ ଲିଙ୍ଗ ସହିତ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ | LLIN ଗୁଡ଼ିକ ବଣ୍ଟନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍, ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ଷ୍ଟକ୍ ଉପଲବ୍ଧ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ, ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଦ୍ୱାରା LLIN ଗୁଡ଼ିକ ବଣ୍ଟନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ | ଅଧିକାରୀମାନେ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇବା ପରେ ଯଥା ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ ଉପଭୋକ୍ତାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଶେଷ ଉପଭୋକ୍ତାଙ୍କୁ ପରିବହନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍, ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ |

- ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଗ୍ରାମରେ ରହୁଥିବା ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ LLIN ଗୁଡ଼ିକ ମାଗଣାରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆ ଯିବା ଉଚିତ୍ । ଜନସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ସୁବିଧା କିମ୍ବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସ୍ତରରେ ଏହି ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇପାରିବ । ଶିବିରଗୁଡ଼ିକ ବଣ୍ଟନ ସମୟରେ, ଅଧିକାରୀମାନେ ଆଧାରିତ ସଂଗଠନ (ସିବିଏସଇ), ଅଣ-ସରକାରୀ ସଂଗଠନ (ଏନଜିଓ) ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ-ଆଧାରିତ ସଂଗଠନଗୁଡ଼ିକ (FBOs) ର ସହାୟତା ଲୋଡ଼ିପାରନ୍ତୁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ LLIN ର ଏକ ସୁଗମ ବଣ୍ଟନ କରିବାକୁ ସ୍ଥାନୀୟ ନେତା, ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ, ପରସଂସ୍ଥା କିମ୍ବା ପ୍ରଶାସନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- LLIN ବଣ୍ଟନ ଚାରିଖ ଅତି କମରେ 7 ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ଉଚିତ ଏବଂ ଗାଁର ଜଣେ ସମ୍ମାନିତ ବ୍ୟକ୍ତି ବଣ୍ଟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଉତ୍ସାହନ କରିବାକୁ ଆମନ୍ତ୍ରିତ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

LLIN ବଣ୍ଟନ ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଛା ରହିଛି

- ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ କ୍ୟାମ୍ପ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ।
- ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ରେକର୍ଡ୍ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଫର୍ମାଟ ରେ ରଖିବା ।
- କ୍ୟାମ୍ପ ରେ ଯୋଗଦାନ ନ କରି ଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଯୋଗାଇବା ।

- ରାଜ୍ୟ ସରକାର LLIN ଗୁଡ଼ିକର ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉତ୍ତମ ପୂର୍ବ ଏବଂ ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଯୋଗାଯୋଗ ରଣନୀତି ଯୋଜନା କରିବା ଉଚିତ୍ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉପଯୁକ୍ତ ସୂଚନା, ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ବିକାଶ କରିବା ଉଚିତ୍ । ସଠିକ୍ ବ୍ୟବହାରକୁ ଦର୍ଶାଇଥିବା ଭାଷାରେ ଯୋଗାଯୋଗ (IEC) ସାମଗ୍ରୀ ବଣ୍ଟନ ଉଚିତ୍ । LLINs ଆଦିବାସୀ ଭଳି ଅସୁରକ୍ଷିତ ଗୋଷ୍ଠୀ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିବା ଉପରେ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଉଚିତ୍ ।
- ଜନସଂଖ୍ୟା ଆବାସିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ LLIN ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଛି । ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ଅଧିକାରୀମାନେ LLIN ର ସଠିକ୍ ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯେ ସେମାନେ ଏହା ବିଷୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବେ ।
- ଯେଉଁମାନେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ LLIN ବଣ୍ଟନରେ ଜଡ଼ିତ, ସେମାନେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକ ନେବା ଉଚିତ୍ :
 - LLIN ଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ୍ ଝୁଲାଇବା ପଦ୍ଧତିକୁ ସେମାନେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଚାରିଟି ବାଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧି ବାହାରେ ଶୋଇବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରିବେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
 - LLIN ର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟବହାର ନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ସେମାନେ ସ୍ଥାନୀୟ ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ ।
 - LLIN ର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ବ୍ୟବହାରକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ପରିଦର୍ଶନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ସଦସ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଅପବ୍ୟବହାର ଏଡ଼ାଇବା ଉଚିତ୍ (ଯେପରିକି ମାଛ ଧରିବା ପାଇଁ LLIN ଅପବ୍ୟବହାର)
 - LLIN ଧୋଇବା ବିଷୟରେ ସେମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ LLIN ବ୍ୟବହାର କରିବା ସମୟରେ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯିବ ଉଚିତ୍ ।

ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାପୀ କଭରେଜ ପରିଚାଳନା

ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାପୀ କଭରେଜ ହେଉଛି 100% ବିପଦରେ ଥିବା ଜନସଂଖ୍ୟାକୁ ପହଞ୍ଚାଇବା, ଯାହା ବେଳେବେଳେ କ୍ରମ ଏବଂ ଯୋଗାଣ ସମସ୍ୟା ହେତୁ ହାସଲ ହୋଇନପାରେ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ ଯେ ଉପଲବ୍ଧ ଷ୍ଟକ୍ ର ବାଲାନ୍ସ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ । ଉଚିତ୍ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଏଜେଣ୍ଡିଗୁଡ଼ିକ 100% ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟକୁ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ କରିବା ଉଚିତ୍, ଯଥା, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରଟି ରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ବାସିନ୍ଦା ବିଫଳତା ବିନା LLIN ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏହା ଉପରେ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନେ ପରିବାରର ପ୍ରତିଶତ ଭଳି ସୂଚକ ବ୍ୟବହାର କରି ତଦାରଖ କରିବା ଉଚିତ ଅତିକମ୍ରେ ଗୋଟିଏ ଏଲଏଲଆଇଏନ୍ ସହ, ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ଏଲଏଲଆଇଏନ୍ ସୁବିଧା ଥିବା ଜନସଂଖ୍ୟାର ପ୍ରତିଶତ, ପ୍ରତିଶତ ଏଲଏଲଆଇଏନ୍ ଅଧୀନରେ ଶୋଇଥିବା ଜନସଂଖ୍ୟା ଏବଂ 5 ବର୍ଷରୁ କମ୍ ଶିଶୁଙ୍କ ପୃଥକ ପୃଥକ ପ୍ରତିଶତ ଏଲଏଲଆଇଏନ୍ । ଏଥିରେ ସର୍ବୋତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ, LLIN ସହିତ ବିପଦରେ ଥିବା ଜନସଂଖ୍ୟାର କଭରେଜ୍ ଯଥାସମ୍ଭବ 100% ପାଖାପାଖି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଏକ ଉଚ୍ଚ ବ୍ୟବହାର ହାର ସହିତ (>80%) ରହିବ ଉଚିତ୍ । ମ୍ୟାଲେରିଆ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ କୀଟନାଶକ ଜାଲ ସହିତ ସର୍ବଭାରତୀୟ କଭରେଜ୍ ହାସଲ କରିପାରିବେ ।¹⁰

3.2 ଶେଷ ଉପଭୋକ୍ତା / ହିତାଧିକାରୀ

- ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ଲିଫ୍ଲେଟ୍ କୁ ଯତ୍ନ ସହ ପଢ଼ିବା ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି (ବ୍ୟବହାର ସମୟରେ ନିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରଣ, ବ୍ୟବହାର ସମୟରେ ନିଆଯାଇଥିବା ସତର୍କତା) ଏବଂ ବ୍ୟବହାର ସମୟରେ ଯଦି IEC ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ ପଢ଼ିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ । ବିଶେଷତ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ LLIN ବ୍ୟବହାର କରିବା ସମୟରେ ଯଦି ସେମାନେ ଯେକୌଣସି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି । ଉପଯୋଗକର୍ତ୍ତାଗଣ, ଯେକୌଣସି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରାମ ସ୍ତର କିମ୍ବା ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନଜରକୁ ଆଣିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ LLIN ର ସଠିକ୍ ଷ୍ଟୋରେଜ୍ ଏବଂ ଧୋଇବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ୍, ଯାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ ତିନି ବର୍ଷର ଜୀବନକାଳ ସମାପ୍ତ କରିବା ପରେ LLIN କୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପରେ ଏହା କୁ ସାଧାରଣ ଶଯ୍ୟା ଜାଲ ପରି ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ କାରଣ କୀଟନାଶକ ସାମଗ୍ରୀ ଧୋଇ ଯାଏ ।

ମ୍ୟାଲେରିଆ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରୋଗ୍ରାମରେ LLIN ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରାଯାଇପାରିବ, ଯଥା;

- ଆବର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଯାୟୀ, ସମାନ ଶଯ୍ୟା ବର୍ଣ୍ଣକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।
- ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ, ଶଯ୍ୟା ଜାଲ ବିକ୍ରୟକୁ ରୋକିବା ।
- ଯେକୌଣସି ଅପବ୍ୟବହାର ବିଷୟରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ବିଷୟରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସଚେତନ କରାଇବା ।

¹⁰ [WHO recommendations for achieving universal coverage with long-lasting insecticidal nets in malaria control, September 2013 \(revised March 2014 and 2017\)](https://www.who.int/docs/default-source/malaria/mpac-documentation/mpac-oct2017-draft-updated-recommendations-universal-lin-coverage-session9.pdf?sfvrsn=5af603e8_2) (https://www.who.int/docs/default-source/malaria/mpac-documentation/mpac-oct2017-draft-updated-recommendations-universal-lin-coverage-session9.pdf?sfvrsn=5af603e8_2)

ସଂଲଗ୍ନ

ସଂଲଗ୍ନ-1 : ଭାରତରେ ନୂତନ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁମୋଦନ / କ୍ଲିୟରାନ୍ସ ଡାଲିକା

ଏହି ଡାଲିକା ନିମ୍ନ ଲିଙ୍କରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି:

https://dipp.gov.in/sites/default/files/approval_clearances_required_for_new_projects.pdf

(Last Accessed: 10 May 2022)

ଅନୁମୋଦନ / କ୍ଲିୟରାନ୍ସ ଆବଶ୍ୟକ	ବିଭାଗ ନିକଟସ୍ଥ ଆସି ପରାମର୍ଶ ବିଆଯିବ
	ବ୍ୟବସାୟ ପଞ୍ଜିକରଣ
କମ୍ପାନୀର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିକରଣ	କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ପଞ୍ଜିକରଣ
	କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ପଞ୍ଜିକରଣ
ପଞ୍ଜିକରଣ / IEM / ଶିଳ୍ପ ଲାଇସେନ୍ସ	କ୍ଷୁଦ୍ର ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ଶିଳ୍ପ କେନ୍ଦ୍ର (SSI) / ବୃହତ୍ ଏବଂ ମଧ୍ୟମ ଶିଳ୍ପ ପାଇଁ ଶିଳ୍ପ ସହାୟତା ସଚିବାଳୟ (SIA)
ଅର୍ଥ	I. ଚର୍ଚ୍ଚା ରଖି ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଆର୍ଥିକ ନିଗମ / ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ନିଗମ II. 15 ମିଲିୟନ ରୁ ଅଧିକ ରୁଣ ପାଇଁ, ସମଗ୍ର ଭାରତ ର ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ବ୍ୟାଙ୍କ ଭାରତ (IDBI), ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ କ୍ରେଡିଟ୍ ଏବଂ ନିବେଶ, କର୍ପୋରେସନ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ (ଆଇସିଆଇସିଆଇ), ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ ଫାଇନାନ୍ସ କର୍ପୋରେସନ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ (IFCI) ଇତ୍ୟାଦି ଆର୍ଥିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ
	ପ୍ର-କମିଶନ ପର୍ଯ୍ୟାୟ
ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ	ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ (DI) / ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ନିଗମ (SIDC) / ଭିଭିଭୁମି ନିଗମ / କ୍ଷୁଦ୍ର ମାପ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ନିଗମ (SSIDC)
ଜମି ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅନୁମତି (ଯଦି ଶିଳ୍ପ ଏକ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ର ବାହାରେ ଅବସ୍ଥିତ)	ରାଜ୍ୟ DI / ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ / ଜିଲ୍ଲା କଲେକ୍ଟର
ଲିଫ୍ଟ ଏବଂ ଏସ୍କାଲେଟର ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ	ରାଜ୍ୟ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ
ନିର୍ମାଣ ଯୋଜନା ଅନୁମୋଦନ	ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ / ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥା
ପରିବେଶ, ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ କ୍ଲିୟରାନ୍ସ	ପ୍ରକଳ୍ପ ବର୍ଗ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ରାଜ୍ୟ ପରିବେଶ ପ୍ରଭାବ ଆକଳନ ପ୍ରାଧିକରଣ (SEIAA) କିମ୍ବା MoEF & CC, GoI
ଜଳ ଏବଂ ବାୟୁ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା (NOC) ପାଇଁ ସମ୍ମତି (NOC)	ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୂଷଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବୋର୍ଡ
କାରଖାନା ଲେଆଉଟ୍ ଯୋଜନା ଅନୁମୋଦନ	ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ବିଭାଗ କିମ୍ବା ଦକ୍ଷ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ
ଅସ୍ଥାୟୀ ଅଗ୍ନି ଅନୁମୋଦନ	ରାଜ୍ୟ ଅଗ୍ନିଶମ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ବିଭାଗ
ବ୍ୟବହାର ପଞ୍ଜିକରଣ	ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟବହାର ବିଭାଗ
ବିଲଡିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ଶ୍ରମିକ ଅଧିନିୟମ (BOCW) ଅଧୀନରେ ପଞ୍ଜିକରଣ	ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ବିଭାଗ କିମ୍ବା ଦକ୍ଷ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ
ହୁଇନାମା ଶ୍ରମ ଅଧିନିୟମ, 1970 ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜିକରଣ	ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ବିଭାଗ କିମ୍ବା ଦକ୍ଷ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ

ଅନୁମୋଦନ / କ୍ଲିୟରାନ୍ସ ଆବଶ୍ୟକ	ବିଭାଗ ନିକଟକୁ ଆସି ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯିବ
କମିଶନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟ 	
ବିପଜ୍ଜନକ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକରଣ	ସଂଗ୍ରହ / ଗ୍ରହଣ / ଚିକିତ୍ସା / ପରିବହନ / ବିପଜ୍ଜନକ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ନିଷ୍କାସନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୃଷ୍ଟ ନିୟମଣ ବୋର୍ଡରେ ଆବେଦନ
ନିର୍ମାଣ ସମାପ୍ତି ପ୍ରମାଣପତ୍ର	ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ / ସ୍ଥାନୀୟ ନୋଡାଲ୍ ପ୍ରାଧିକରଣ
ଅକ୍ରିମ ଅଗ୍ନି ଅନୁମୋଦନ	ରାଜ୍ୟ ଅଗ୍ନିଶମ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ବିଭାଗ
କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଏକ୍ସାଇଜ୍ ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏବଂ କଷ୍ଟମ୍ବ	ପରୋକ୍ଷ ଟିକସ ଏବଂ କଷ୍ଟମ୍ବର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବୋର୍ଡ
ଶକ୍ତି	ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିତରଣ କମ୍ପାନୀ
ଦୋକାନ ଏବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିୟମ	ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରମ ବିଭାଗ
ଜଳ ସଂଯୋଗ	SIDC / ରାଜ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ବୋର୍ଡ / ଜଳସେଚନ ବିଭାଗ / କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭୂତଳ ଜଳ ଆୟୋଗ
କର୍ମଚାରୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ	କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ବୀମା ନିଗମ (ESIC) ଏବଂ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପ୍ରୋଭିଡେଣ୍ଟ ଫାଣ୍ଡି ସଂଗଠନ (EPFO)
GST ପଞ୍ଜୀକରଣ	GST ଅନୁଇତ୍ ପୋର୍ଟାଲ୍ କିମ୍ବା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାପିତ GST ସେବା କେନ୍ଦ୍ରରେ
ଆମଦାନୀକାରୀ ରପ୍ତାନୀକାରୀ କୋଡ୍	ବୈଦେଶିକ ବାଣିଜ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ (DGFT), ବାଣିଜ୍ୟ ଏବଂ ଶିଳ୍ପ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ
ବୃତ୍ତିଗତ କର ପଞ୍ଜୀକରଣ	ରାଜ୍ୟ କର ବିଭାଗ
ଗ୍ରେଡ୍ ମାର୍କ / ବ୍ରାଣ୍ଡ ପଞ୍ଜୀକରଣ	ପେଟେଣ୍ଟ, ଡିଜାଇନ ଏବଂ ବାଣିଜ୍ୟ ମାର୍କର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଜେନେରାଲଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ
କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ସମ୍ମତି	ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଦୃଷ୍ଟ ନିୟମଣ ବୋର୍ଡ

ସଂଲଗ୍ନ-II: କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି(CIB & RC) ର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କୀଟନାଶକ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକରଣ କମିଟି

ଉଦ୍ଭିଦ ସୁରକ୍ଷା କ୍ୱାରାଣ୍ଟିନ୍ ଏବଂ ଷ୍ଟୋରେଜ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ

କୃଷି, ସହଯୋଗ ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ |

କୃଷି ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ

ଭାରତ ସରକାର

ପୁରୁଣା CGO କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ, NH-IV, ଫରିଦାବାଦ, ହରିୟାଣା -121001 |

ୱେବସାଇଟ୍:([e:http://ppqs.gov.in/contactus/central-insecticide-board-and-registration-committee-cibr](http://ppqs.gov.in/contactus/central-insecticide-board-and-registration-committee-cibr))

ଯୋଗାଯୋଗ ବ୍ୟକ୍ତି

ସଚିବ, CIB & RC

ଟେଲିଫୋନ୍: + 91-1292413002 / 1292476210

ଇ-ମେଲ୍:cibsecy@nic.in

ସଂଲଗ୍ନ- III: କୀଟନାଶକ ଅଧିନିୟମ, 1968 ର ଧାରା 9 (3) ରେ କୁହାଯାଇଛି:

କୀଟନାଶକ ପଞ୍ଜିକରଣ ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ଆବେଦନ ପାଇବା ପରେ କମିଟି ଏପରି କରିପାରେ ଯେପରି ଏହା ଦ୍ୱାରା ଫିଟ୍ ମନେ ହୁଏ ଏବଂ ନିଜକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପରେ ସେହି କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ ସହିତ ଜଡ଼ିତ । ଆମଦାନୀକାରୀ କିମ୍ବା ନିର୍ମାତା ଦାବିଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଅନୁରୂପ ଅଟେ, ଯେପରି ମାମଲା ହୋଇପାରେ । କୀଟନାଶକର ପ୍ରଭାବ ଏବଂ ମାନବ ଏବଂ ପଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହାର ନିରାପତ୍ତା, ପଞ୍ଜିକରଣ 3 ସହିତ ଅନୁରୂପ ଅଟେ, ଯେପରି ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ ଉପରେ, ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ ତାରିଖ ଠାରୁ ବାର ମାସ ମଧ୍ୟରେ କୀଟନାଶକ, ଏଥିରେ ଏକ ପଞ୍ଜୀକରଣ ନମ୍ବର ବସ୍ତୁନ କର ଏବଂ ଏହାର ଟୋକନରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କର ।

ଯଦି କମିଟି ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ ଅସମର୍ଥ, ଏହା ପୂର୍ବରୁ ରଖାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ଆଧାରରେ ଏହା ଅବଧି ଛଅ ମାସରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ ।

ସଂଲଗ୍ନ- IV: ବୁଧରୋ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ (ବିଏସ୍) ର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ

ବୁଧରୋ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡସ୍ ,
କୋଠରୀ , 560, ମାନକଲେ
9, ବାହାଦୂର ଶାହା ଜାଫର ମାର୍ଗ,
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ – 110002
ୱେବସାଇଟ୍; <https://www.bis.gov.in>

ଦୂରଭାଷ: +91-11-23230131
ଇମେଲ୍ ; info@bis.gov.in

ସଂଲଗ୍ନ-V: କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମେଡିକାଲ୍ ସର୍ଭିସେସ୍ ସୋସାଇଟି (CMSS) ର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଚିକିତ୍ସା ସେବା ସମାଜ
(ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଅଧୀନରେ ଏକ ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ସଂସ୍ଥା)
୨ୟ ମହଲା, ବିଶ୍ୱ ଯୁବ କେନ୍ଦ୍ର ବୋର୍ଡ, ଉତ୍ତରୀୟ ଦୀକ୍ଷିତ ମାର୍ଗ , ଚିନ୍ ମୁର୍ତ୍ତୀ ରୋଡ୍ ,
ପୋଲିସ୍ ଷ୍ଟେସନ, ଚାନ୍ଦିନୀପୁରୀ
ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ -110021
ଟେଲିଫୋନ୍: 011-21410905 / 6
ୱେବସାଇଟ୍: www.cmss.gov.in

ସଂଲଗ୍ନ-VI: ଜାତୀୟ ଭେକ୍ଟର ବୋର୍ଡ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେନ୍ଦ୍ର (NCVBDC) ର ଜାତୀୟ କେନ୍ଦ୍ରର ଯୋଗାଯୋଗ ବିବରଣୀ

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ,
ଭାରତ ସରକାର,
22, ଶ୍ୟାମ ନାଥ ମାର୍ଗ, ଦିଲ୍ଲୀ -110054
(ଲ୍ୟାଣ୍ଡମାର୍କ: ଆଇ.ପି କଲେଜ, ସିଭିଲ୍ ଲାଇନ୍ ମେଟ୍ରୋ ଷ୍ଟେସନ୍ ନିକଟରେ)
ଟେଲିଫୋନ୍: + 91-11-23967745, 23967780
ଇମେଲ୍: nvbdc-mohfw@nic.in
ୱେବସାଇଟ୍: <https://nvbdc.gov.in>

DO NOT PRINT

ଉତ୍ପାଦନ

1. List of approvals and clearances required for new projects in India provided by the Department for Promotion of Industry and Internal Trade (DPIIT).
https://dipp.gov.in/sites/default/files/approval_clearances_required_for_new_projects.pdf
[Last Accessed: 10 May 2022]
2. Steps involved in the regulatory process for establishing a production unit in India are available on the following websites.
<https://www.investindia.gov.in/> [Last Accessed: 10 May 2022]
<https://dipp.gov.in/> [Last Accessed: 10 May 2022]
3. Guidelines for minimum infrastructure to be created by the producers of pesticides and their formulations to meet the requirements for the issue of manufacturing license by licensing authority of the respective states.
<http://ppqs.gov.in/sites/default/files/c12011.doc> [Last Accessed: 10 May 2022]
4. (Example) Regulatory requirements for establishing a pesticide manufacturing facility in the State of Maharashtra.
<https://maitri.mahaonline.gov.in/> [Last Accessed: 10 May 2022]
5. General guidelines for registration of insecticides under the Insecticides Act, 1968 are given on the website.
<http://ppqs.gov.in/divisions/central-insecticides-board-registration-ommittee/registration-procedure>
[Last Accessed: 10 May 2022]
6. Guidelines on registration of LLINs under **Section 9(3)**.
<http://ppqs.gov.in/sites/default/files/1.142011.doc> [Last Accessed: 10 May 2022]
7. Checklist for registration under **Sections 9(3)**.
<http://ppqs.gov.in/divisions/cib-ro/checklist> [Last Accessed: 10 May 2022]
8. Good labelling practices for pesticides recommended by World Health Organization (WHO).
<https://www.who.int/publications/i/item/9789241509688> [Last Accessed: 10 May 2022]
9. Recommendations on the Sound Management of Packaging for Long Lasting Insecticidal Nets (LLINs).
<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/338356/WHO-HTM-GMP-MPAC-2014.1-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [Last Accessed: 10 May 2022]
10. WHO prequalified vector control products.
<https://extranet.who.int/pqweb/vector-control-products/prequalified-product-list>
[Last Accessed: 10 May 2022]
Prerequisites for prequalification vector control on the WHO website. <https://extranet.who.int/pqweb/vector-control-products> [Last Accessed: 10 May 2022]
11. **Plastic Waste Rules, 2016.**
<https://www.egazette.nic.in/WriteReadData/2016/168620.pdf>
[Last Accessed: 05 Jan 2022]

12. **Insecticide Rules, 1971.**
http://ppqs.gov.in/sites/default/files/insecticides_rules_1971.pdf
[Last Accessed: 10 May 2022]
13. Packages containing insecticides shall be packed in accordance with the conditions specified in the Red Tariff, issued by the Ministry of Railways.
<https://indianrailways.gov.in/railwayboard/uploads/Download%20File.pdf>
[Last Accessed: 10 May 2022]
14. Latest Standard Operating Procedure for introduction of public health pesticides under NVBDCP.
[https://nvbdcp.gov.in/Doc/Final%20Interim%20Standard%20Operating%20Procedure%20\(SOP\)%20%20for%20introduction%20of%20public%20health%20pesticides%20including%20biolarvicides%20in%20the%20NVBDCP.pdf](https://nvbdcp.gov.in/Doc/Final%20Interim%20Standard%20Operating%20Procedure%20(SOP)%20%20for%20introduction%20of%20public%20health%20pesticides%20including%20biolarvicides%20in%20the%20NVBDCP.pdf) [Last Accessed: 10 May 2022]
15. Sample CMSS bidding document.
<http://cmss.gov.in/sites/default/files/Tender%20LLIN-1.pdf> [Last Accessed: 10 May 2022]
16. **Indian Contract Act, 1872.**
<https://www.indiacode.nic.in/handle/123456789/2187?locale=en> [Last Accessed: 10 May 2022]
17. Operation Manual for Malaria Elimination in India 2016.
<https://nvbdcp.gov.in/WriteReadData/l892s/5232542721532941542.pdf> [Last Accessed: 10 May 2022]

DO NOT PRINT

DO NOT PRINT

DO NOT PRINT

DO NOT PRINT